БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 165 (19.541). • 1986 йил 16 июль, чоршанба ✦ Баҳоси 3 тийин.

Вақтни бой бермай, олға ҳаракат суръатини кучайтириш, халқ хўжалиги, бирлашмалар ва корхоналар, колхоз ва совхозлар ишида жазирама ёзда ҳам, қаҳратон қишда ҳам бўшашувчанликка йўл қўймаслик, 1986 йилги план топшириқларининг сўзсиз бажарилишига эришиш— ҳозирги бош вазифадир.

(КПСС Марказий Комитетининг Совет Иттифоқи меҳнаткашларига Мурожаатномасидан).

ДЕМОКРАТИЯ ВА ҚОНУНЧИЛИК

Партия ташкилотлари, меҳнат коллективлари КПСС XXVII съезди қарорларини бажара бориб, ишнинг энг самарали форма ва методларини изламоқдалар ва қидириб топмоқдалар, олға томон ҳаракатимизни жадаллаштиришнинг ҳамма имкониятларидан тўла фойдаланиш учун, янги беш йилликнинг биринчи йилидаёқ белгиланган планларни, мажбуриятларни шараф билан уддалаш учун интилмоқдалар.

Партия мана шу катта ишда омманинг ташаббускорлигини ривожлантиришга, совет демократизмини чуқурлаштиришга, халқнинг социалистик ўз-ўзини бошқарувини ривожлантиришга биринчи даражали аҳамият бермоқда. Халқ иродаси ва ҳокимиятини ифодаловчи Советларнинг роли, меҳнат коллективларининг, касаба союзларининг, комсомолнинг, халқ контролининг роли ортиб бормоқда. Бу — демократиямизнинг чинакам кўринишларидир. Бу — оғизда эмас, балки амалдаги, реал ва таъсирчан демократиядир. У меҳнат коллективлари тўғрисидаги Қонундан фойдаланиш практикасида ҳам, кундалик турмушда демократик принцип ва нормалар тобора чуқурроқ қўлланилаётганида ҳам ўз ифодасини топмоқда. Ошкораликни, кишиларни хабардор қилиб боришни бундан буён ҳам яхшилаш, бунёдкорлик ишида, камчиликларни бартараф этишда салбий ҳодисаларга, суиистеъмолларга, ҳуқуқ ва ахлоқ нормаларидан чекинишга қарши курашда ҳамманинг ва ҳар бир кишининг онглилигини ва активлигини ошириш зарур.

Демократиямиз одамларнинг кенг социал-сиёсий ва шахсий ҳуқуқлари ҳамда эркинликларини гарантиялайди. Партия ва давлат ана шу ҳуқуқларга риоя этилиши, бу ҳуқуқларнинг гарантиялари мустаҳкамланиши тўғрисида ғамхўрлик қилади. Бироқ, ҳуқуқдан истисно равишда бурч бўлмагани каби гражданларнинг бурчларисиз уларнинг ҳуқуқлари ҳам бўлмайди ва бўлиши ҳам мумкин эмас. Бу СССР Конституциясига ёзиб қўйилган. Ҳар бир граждан ҳамиша ва ҳар бир ишда совет қонунларига қатъий риоя қилмоғи керак. Демократия — социалистик қонунчиликни мустаҳкамлашнинг муҳим воситаси бўлиб келди ва шундай бўлиб қолаверади, мустаҳкам қонунчилик эса — демократиямизнинг ажралмас қисмидир.

Бизда қонун олдида ҳамма баробар, ҳамманинг конституцион ҳуқуқ ва бурчлари тенг. Ана шу бурчлардан энг муҳими — жамият манфаатлари йўлида ҳалол меҳнат қилиш, халқ мулки тўғрисида, ҳуқуқ-тартиботни, интизомни, уюшқоқликни мустаҳкамлаш тўғрисида ғамхўрлик қилишдир.

Мамлакатимизда ҳалол, ғоят унумли меҳнат юксак қадрланади, социализмнинг «Ҳар кимга — меҳнатига яраша» принципи амал қилиб келмоқда. Шу билан бирга меҳнат ва истеъмол мезони устидан қатъий контрол қилиб бориш тўғрисидаги ғамхўрликни янада кучайтириш керак. Айрим кишилар жамият учун кам меҳнат қилиб, ундан кўпроқ нарса юлиб олишга уринаётганлигини, ўғрилик, чайқовчилик, порахўрлик билан шуғулланиб, меҳнатсиз даромад эвазига яшаётганлигини кўрсатувчи фактлар ҳали оз эмас. КПСС Марказий Комитетининг «Меҳнатсиз даромадларга қарши курашни кучайтириш тадбирлари тўғрисида»ги қарори, шу муносабат билан қабул қилинган қонунлар социализмга ёт, хунук ҳодисаларни таг-томири билан тугатишга қаратилган. Уларни амалга ошириш — бошқалар ҳисобига, жамият ҳисобига яшашга уринаётганлар йўлига ишончли ғов қўйиш демакдир.

КПСС Марказий Комитетининг 1986 йил июнь Пленуми меҳнатсиз даромадга қарши курашни кучайтириш зарурлигини уқтирди. Шу масала юзасидан қабул қилинган катта қарорларни амалда рўёбга чиқариб, ишни шу тарзда олиб бориш керакки, белгиланган чора-тадбирлар социализмга ёт ҳодисаларни таг-томири билан тугатиб, меҳнаткашларнинг турмуш шароитларини яхшилашга хизмат қилсин.

Кейинги вақтда ҳуқуқ-тартибот ва интизомни мустаҳкамлаш учун кўп иш қилинди. Масалан, РСФСРнинг бир қанча областлари ва ўлкаларида, Ўзбекистонда, Грузияда, Қозоғистонда давлат мулкини ўғирлаганлар, порахўрлар қаттиқ жазоланди.

В. И. Ленин қонундан ҳар қандай чекинишларга қарши, ким бўлмасин қонунни «четлаб» ўтишга уринишларига қарши murosasizlik билан кураш олиб бориш муҳимлигини таъкидлаган эди. Халқ депутатлари Советлари қонунчилик ва тартибни мустаҳкамлаш, уюшқоқлик ва интизомни кучайтириш масалаларига алоҳида эътибор бериши керак. Уларнинг бурчи — қонунчиликни мустаҳкамлаш ишларини ташкил этиш билан кўпроқ шуғулланишдан, ҳуқуқ нормалари қандай амалга оширилаётганлигини, аҳолининг кундалик талаб ва эҳтиёжлари қандай қондирилаётганлигини контрол қилиб боришдан иборат. Бу ишда кўпроқ ташаббускорлик ва ишчанлик кўрсатиш, кенг жамоатчиликка фаол таяниб, меҳнат коллективларининг куч-ғайратларини бирлаштириш лозим. Прокурор назоратининг, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи барча органларнинг роли ва таъсирини қатъий ошириш зарур.

Масалан, Брянск областида, РСФСРнинг бир қанча бошқа областларида прокурор назоратини яхшилаш ҳуқуқ-тартибот ва интизомни мустаҳкамлашга сезиларли даражада таъсир қилмоқда. Ҳуқуқий воситаларнинг хўжалик масалаларини ҳал этишга таъсири кучайди. Ўтган йилнинг ўзидагина Россия Федерациясида ўғрилик, хўжасизлик, давлат интизомини бузиш йўли билан давлатга етказилган 92 миллион сўм зарар прокурорларнинг талаби билан ундириб олинди.

Ҳуқуқни бузишга, меҳнатсиз даромадга қарши курашда қонунчиликка қатъий риоя этиш муҳимдир. Бу соҳада хатоларга, бепарволикка йўл қўйиб бўлмайди. Чунончи, Витебск областида қонунчиликнинг қўпол бузилишига йўл қўйилди. Бу ерда бегуноҳ кишилар жиноий жавобгарликка тортилди. Юз берган фактлар — топширилган иш учун ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари кадрларининг жавобгарлиги пасайтириб юборилганлиги, шунингдек Белоруссия ССР прокуратураси бу органлар ишини бўш контрол қилганлиги оқибатидир. Жойларда меҳнатсиз даромадга қарши кураш чораларини рўёбга чиқаришга пухта ўйламай ёндашаётганликлари, ҳаддан ошириб юборилаётгани, бу эса кўнгилсиз оқибатларга олиб бораётгани ҳақида сигналлар келмоқда. Масалан, қаерда пул ҳалол меҳнат билан топилганлигини, қаерда эса найранг оқибатида қўлга киритилганлигини ҳамиша ҳам фарқ қилишмаяпти. Хусусан, кеча «Правда»да босилган колхоз бозорларида меҳнатсиз даромадга қарши кураш проблемалари тўғрисидаги мақолада шу ҳақда гап борди.

Бундай хатолар қонунларни ҳурмат қилишга, жазонинг адолатли эканлигига ишонишга путур етказади. Ҳокимиятни суиистеъмол қилишга, социалистик қонунчиликни бузишга тоқат қилиб бўлмайди, уларни қатъий равишда таг-томири билан тугатиш керак. Қонунчиликни бузиш, ундан чекиниш пухта тергов қилиниши, айбдорлар эса, эгаллаб турган лавозимидан қатъи назар жазоланиши керак. Ҳалол меҳнатчилар жабрланишига, уларнинг қонуний ҳуқуқлари камситилишига йўл қўйиб бўлмайди. Маҳаллий ҳокимият органлари, прокуратура, милиция, суд ходимлари ўз ишларида меҳнат коллективларида учрашувлар, суҳбатлар каби формалардан кенгроқ фойдаланишлари, жамоатчилик фикрига тўлароқ таянишлари керак.

Партия ташкилотлари ўз ишларида демократизм ва қонунчиликни қарор топтиришлари, партиявий таъсир билан жамиятимизда ҳар бир киши ҳалол яшаши ва меҳнат қилишига, социалистик давлат ҳуқуқий асосларига, унинг ҳуқуқий нормаларига қатъий амал қилишига эришмоғи керак.

Совет қонунлари бизнинг туб манфаатларимизни ифодалайди, улар чинакам демократияни таъминлашнинг таъсирчан воситаси бўлиб хизмат қилади, бизга халақит бераётган ҳамма нарсага қарши қатъий курашни таъминлайди. Ҳар бир коммунист, ҳар бир соф виждонли меҳнаткаш социалистик қонунчиликни мустаҳкамлашга, ҳаётимизнинг ҳамма соҳаларида тартиб ўрнатишга, интизом ва уюшқоқликни мустаҳкамлашга актив кўмаклашувига шубҳа йўқ.

(«ПРАВДА»нинг 15 июль сонидаги бош мақоласи).

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ. Ғалабаликларнинг ҳосилнинг асосий қисмини техника ёрдамида териб олиш ташаббусига қўшилган Ўрта Чирчиқ районидаги Ким Пен Хва номли колхоз пахтакорлари ғўзаларни машинабоп қилиб ўстиришга алоҳида эътибор бермоқдалар. Съездлар йилида мавжуд 56 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 30 центнердан хирмон кўтаришга бел боғлаган Пардабой Нишонбоев бошлиқ бригада заршуносларн ғўзаларни тўрт марта комплекс ишловдан чиқардилар.

СУРАТЛАРДА: 1. Бригада етакчиси (чапдан) Пардабой Нишонбоев ва илғор механизатор Самид Қуролов. 2. Ғўзаларга ишлов бериш пайти.

А. Усмонов фотолари (ЎзТАГ).

Ибрат бўлишмоқда

Денов районидаги «Ҳазорбоғ» совхозининг Маҳкам Останақулов бошлиқ бригадаси пахтакорлари Ғалаба районн «оқ олтин» миришкорларининг бу йил ҳосилнинг асосий қисмини техника ёрдамида йиғиштириб олиш ҳақидаги ташаббусини қизғин қўллаб-қувватладилар. Бригадада экинлар машинабоп қилиб парвариш қилинмоқда. Қийғос гуллаган ва кўсак тугаётган ғўза майдонларини кўрган кишининг кўзи қувонади.

— Ўн иккинчи беш йилликнинг биринчи йилини муносиб якунлашга аҳд қилган пахтакорларимиз йиғим-терим мавсумига техникани барвақт шай қилиб қўйишга киришдилар, — дейди механик-ҳайдовчи Абдусалом Қулназаров, — Мавсумда «зангори кема»ларнинг икки сменада ишлашини таъминлаймиз ва ҳосилнинг камида 80 процентини машиналар бункеридан тўкамиз.

Дарҳақиқат, бригадада ҳосилни йиғиб-териб олишга қизғин тараддуд кўрилмоқда. Нурқобил Нормуродов, Ҳусан Олимов, Рустам Пўлатов сингари сувчилар, Хосият Абдуаҳатова, Феруза Шодмонова, Мўътабар Насруллаева каби дала гвардиячилари ўзларининг баракали меҳнатлари билан барчага ибрат бўлишмоқда.

Ҳ. УМАРОВ.

Ташаббус изидан

Машина— унумдорлик гарови

Ғалабалик бир группа пахтакорлар, механизаторлар ва мутахассисларнинг бу йил ҳосилнинг 90 процентини машиналарда йиғиштириб олиш тўғрисидаги ташаббуси районимизда зўр қониқиш билан кутиб олинди. Шу муносабат билан яқинда механизаторлар кенгаши ўтказилди. Унда биз, дала гвардиячилари район бўйича камида 80 процент, совхозимизда 90 процент ҳосилни механизмлар ёрдамида йиғиштириб олишга сўз бердик. Бу тўғрида 18 механизаторнинг мурожаати қабул қилиниб, район газетасида эълон қилинди.

Ўзим ўтган йили икки қаторли машина билан 158 тонна пахта тергандим. Бу йилги мақсадим — 170 тонна! Ҳамкасбларим — А. Раҳмонов, Б. Ўринов, С. Мазоиров, Ж. Умматқуловлар ҳам 140-170 тоннадан пахта теришга аҳд қилишган.

Районимизда икки йилдан буён мактаб ўқувчилари теримга жалб этилмаяпти. Бу йилдан бошлаб уларни ўқишдан кейин ҳам теримга жалб этмаслик чоралари кўриляпти. Бунинг учун биз, механизаторлар ҳар қачонгидан кўра унумлироқ ишлашимиз, теримга пухта ҳозирлик кўришимиз, барча ташкилий ишларимизни кучайтиришимиз лозим. Ҳозир районимизда ҳам, совхозимизда ҳам ишлар шу режалар ва талаблар асосида уюштириляпти. Ғўзани машинабоп қилиб ўстириш, механизаторларга қулай иш шароити яратиб бериш, терим агрегатларини барвақт, сифатли ремонт қилиш каби юмушлар авж олдириб юборилди.

Абдимўмин ИСОҚОВ,
Задарё район «Гулбоғ» совхозининг механизатори, Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати.

М. С. ГОРБАЧЕВ

Ядро синовларини тўхтатиш учун курашувчи олимлар Халқаро анжумани вакиллари билан учрашди

14 июль куни КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачев анжуманнинг чет эллик қатнашчилари илтимосига биноан шу анжуман ташаббускорлари бўлмиш бир группа олимлар билан учрашди.

Рим университетининг профессори, Папа Фанлари академиясининг аъзоси Ж. Б. Марини-Беттоло анжуманнинг барча қатнашчилари номидан М. С. Горбачевга анжуманда якдиллик билан қабул қилинган ва ядро қуролига эга бўлган барча давлатларнинг, биринчи навбатда СССР ва АҚШнинг раҳбарларига мурожаат этилган декларацияни топширди. Италиялик олим ҳужжатни топшира туриб шуни таъкидладики, Совет Иттифоқи ядро синовларини ўз ихтиёри билан бир ёқлама тарзда тўхтатиб қўйганлиги, шунингдек Совет ва Америка олимлари сейсмология асосида ядро қуроли синовларининг тақиқланиши қандай бажарилаётганлигини контрол қилувчи системани яратиш соҳасида олиб борган биргаликдаги ишлари натижасида вужудга келган алоҳида муҳит туфайли декларацияни қабул қилиш мумкин бўлди.

М. С. Горбачев олимларнинг декларациясини қабул қила туриб, халқаро анжуманнинг барча қатнашчиларини табриклади. Сизларнинг учрашувингиз, деб таъкидлади у, инсоният цивилизациясини сақлаб қолиш билан боғлиқ бўлган ҳозирги замоннинг энг ўткир проблемасига бағишланди. КПСС Марказий Комитети Бош секретари бундай деди: Бу — барча мамлакатлар қандай сиёсий системаларга мансублигидан қатъи назар, уларнинг манфаатларига мос бўлиб тушадиган масъулиятли ҳужжатдир. Ҳужжатни билимдон кишилар тузиб, қабул қилганликлари ва қабул қилинганда ҳам бир овоздан қабул қилинганлиги муносабати билан у алоҳида аҳамиятга эга бўлиб, бу ҳол унинг салмоғини яна ҳам оширади. Сизларнинг мурожаатномангиз ғоятда эътибор билан кўриб чиқилади. Совет ҳукумати қарор қабул қилади ва сизларга бу ҳақда хабар беради.

М. С. Горбачев совет ва чет эл олимлари билан батафсил суҳбатлашди. У суҳбатни якунлаб, ишонч билдириб айтдики, анжуман қатнашчилари бошлаган иш ривожланиб бораверади ва уни дунёда вужудга келган ҳозирги аҳволдан ташвишланаётганларнинг ҳаммаси қўллаб-қувватлайди.

(ТАСС).

ТАБРИК ТЕЛЕГРАММАСИ

Чионг Тинь ВКП Марказий Комитетининг Бош секретари этиб сайланганлиги муносабати билан КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачев уни Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети номидан табриклади.

Совет Иттифоқидагилар, дейилади телеграммада, Сизни Вьетнам халқи революцион курашининг таниқли раҳбарларидан бири, Хо Ши Мин шогирди, Ле Зуаннинг сафдоши, Вьетнам халқи билан совет халқи ўртасида бузилмас дўстлик учун курашчи сифатида яхши биладилар. Партияларимиз билан давлатларимиз ўртасидаги муносабатлар марксизм-ленинизм ва социалистик интернационализм принциплари асосида бундан буён ҳам кенгайиб, чуқурлашиб боравеpишига ишончимиз комил.

Вьетнам меҳнаткашлари ўзининг шонли Коммунистик партияси раҳбарлигида социализм қурилишида ва Ватанни ҳимоя қилишда, қардош Лаос ва Кампучия билан биргаликда Осиё — Тинч океан регионида ва бутун дунёда тинчлик ҳамда хавфсизлик учун актив курашаётган социалистик давлатлар ҳамдўстлигининг мустаҳкам бўғини бўлган Вьетнамнинг позицияларини мустаҳкамлаш йўлидаги курашда янгидан-янги муваффақиятларга эришишларига қатъий ишонч билдирамиз.

Сизларнинг сафдошларингиз ва дўстларингиз сифатида Вьетнам коммунистларини ишонтириб айтамизки, XXVII съезд қарорларига амал қилаётган КПСС замон синовидан ўтган Совет — Вьетнам дўстлиги халқларимиз бахт-саодати йўлида, жаҳон социализми позицияларини янада кучайтириш, ҳозирги замон барча илғор кучларининг жипслигини мустаҳкамлаш манфаатлари йўлида йил сайин тобора ўсиши ва мустаҳкамланиши учун куч-ғайратларини аямайди. (ТАСС).

ВИЗИТ ДАВОМ ЭТМОҚДА

14 июль куни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси А. А. Громико билан Мали халқи Демократик иттифоқи Бош секретари, Мали Республикаси Президенти Мусса Траоре ўртасида музокаралар бўлди.

Томонлар Совет — Мали муносабатларининг ҳолатидан мамнуният изҳор этдилар ва турли соҳаларда икки томонлама алоқаларни ривожлантириш истиқболларини муҳокама қилдилар. Муҳим халқаро проблемалар юзасидан муфассал фикрлашиб олинди. Мали давлат бошлиғининг эътибори Совет Иттифоқининг кенг миқёсли тинчлик ташаббусларига жалб этилди. Бу ташаббуслар уруш хавфини камайтиришга, Ер юзида тўпланган ажал келтирувчи қурол-яроғларнинг ғоят катта запасларини изчиллик билан қисқартириб боришга қаратилган.

Томонлар Африка мамлакатларининг оғир иқтисодий аҳволини, қитъани иқтисодий жиҳатдан озод қилиш жараёнини мушкуллаштирувчи сабабларни таҳлил этдилар. Тинчлик ва халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш, барча давлатларнинг баб-баравар иқтисодий хавфсизлигини гарантиялайдиган янги халқаро иқтисодий тартиб ўрнатиш ривожланаётган бошқа мамлакатларнинг проблемалари каби Африка проблемаларини ҳам чинакам ҳал этиш йўллари эканлиги таъкидланди.

Музокаралар давом эттирилади.

* * *

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР ҳукумати Катта Кремль саройида М. Траоре шарафига зиёфат бердилар.

Зиёфатда А. А. Громико, Г. А. Алиев, П. Н. Демичев, бошқа расмий кишилар ҳозир бўлдилар.

А. А. Громико ва М. Траоре нутқ сўзладилар, уларнинг нутқлари эътибор бериб тингланди ва қарсаклар билан кутиб олинди.

Зиёфат самимий, дўстона вазиятда ўтди.

(ТАСС).

СОВЕТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ МОСКВАГА ЖЎНАБ КЕТДИ

ХАНОЙ, 15 июль (ТАСС). КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. И. Рижков бошчилигидаги партия-ҳукумат делегацияси бугун Ватанига жўнаб кетди. Делегация Вьетнамнинг атоқли партия ва давлат арбоби Ле Зуан вафот этганлиги муносабати билан ўтказилган мотам маросимида қатнашди.

Делегация составида КПСС Марказий Комитетининг секретари А. Ф. Добринин, КПСС Марказий Комитети аъзолигига кандидат, СССР ташқи ишлар министрининг ўринбосари Б. Н. Чаплин, КПСС Марказий Комитети бўлим мудирининг ўринбосари М. Н. Смирновскийлар бор.

Ханойда делегацияни ВКП Марказий Комитетининг Бош секретари, ВСР Давлат Кенгашининг Раиси Чионг Тинь, ВКП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ВСР Министрлар Советининг Раиси Фам Ван Донг, ВКП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ВСР Министрлар Советн Раисининг ўринбосари Во Ти Конг, ВКП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ВКП Марказий Комитетининг секретари Нгуен Ван Линь, ВКП Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, ВСР ташқи ишлар министри Нгуен Ко Тхать, Вьетнамнинг бошқа раҳбарлари кузатиб қолдилар.

* * *

Н. И. Рижков бошчилигидаги совет делегацияси жўнаб кетиш олдидан Хо Ши Мин мавзолейини зиёрат қилди ва гулчамбар қўйди. Делегация Хо Ши Мин уй-музейи экспозицияси билан танишди.

БОЛГАРИЯЛИК МЕҲМОН

Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитети секретари Стоян Михайлов Ўзбекистонда меҳмон бўлиб турибди. У Тошкентнинг диққатга сазовор жойларини кўздан кечирди. Тошкент областидаги «Ленин йўли» колхозида бўлди. Меҳмон Самарқанд ва Бухорога сафар қилади.

15 июль куни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Р. Ҳ. Абдуллаева С. Михайловни қабул қилди.

ПАРТИЯ АКТИВИ ЙИҒИЛИШИ

НАВОИЙ, 15 июль (ЎзТАГ). Область партия активининг бугун бўлиб ўтган йиғилишида Навоий область партия ташкилотининг КПСС Марказий Комитетининг «Меҳнатсиз даромадларга қарши курашни кучайтириш тадбирлари тўғрисида»ги қароридан келиб чиқадиган вазифалари муҳокама қилинди.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармони

ЎРТОҚ Ю. М., САДОВОЙНИ «ЁНҒИНДА ЖАСОРАТ КЎРСАТГАНЛИК УЧУН» МЕДАЛИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ёнғин вақтида болаларни қутқариш чоғида дадил ва қатъий ҳаракат қилганлиги учун Тошкент шаҳридаги 41-ўрта ҳунар-техника билим юртининг ўқувчиси ўртоқ Юрий Михайлович Садовой СССР Олий Совети Президиуми номидан «Ёнғинда жасорат кўрсатганлик учун» медали билан мукофотлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
О. САЛИМОВ.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Л. БЕКҚУЛБЕКОВА.

Тошкент шаҳри, 1986 йил 15 июль.

* * *

Йўлдошевлар оиласининг фарзандлари олти ёшли Фурқат, тўрт ёшли Фозила, икки яшар Дилмурод ва хонадоннинг кенжаси уч ойли Дониёр Тошкент шаҳар Қорасарой кўчасидаги 272 А-уйдаги квартирада ўзлари қолишган эди. Фурқат билан Фозила бекинмачоқ ўйнаб, шкаф ичига кириб олишди. У ер қоронғи эди. Гугурт топиб келиб ёқишди. Шунда гардероб ичидаги либослар ёниб кетди. Болалар қўрқиб кетиб, ўзларини хона чеккасига олишди.

Квартира деразасидан чиқаётган тутунни 41-ўрта ҳунар-техника билим юртининг ўқувчиси Юрий Садовой кўриб қолди. У подъездга югуриб кириб, тўртинчи қаватга кўтарилди. Эшик ёпиқ, ичкаридан эса болаларнинг йиғиси эшитилиб турибди. Юра болаларни чақирса ҳам улар жавоб беришмас эди. Шунда ўспирин эшикни бузиб очди. Аччиқ тутун ҳиди димоғига урилди. Уйни аланга тутиб кетган эди. Юра қўрқмасдан шиддат билан квартирага отилди. Фурқат билан Фозилани тез топди. Уларни зинапоя саҳнига олиб чиқиб, қўшниларга топширди. Яна квартира ичига шўнғиди. Нафаси тиқилиб қолган, аччиқ тутун димоғига урилар, кўзини ачитарди... Дам эгилиб, дам эмаклаб бориб болалар кроватчасини топди ва йиғлайвериб хириллаб қолган Дониёрни олиб чиқди. «Дилмурод қолиб кетдику!», —деб жиғибийрон бўлишарди болаларнинг катталари. Юранинг сочи жизғанак бўлиб кетган, юзи куйган эди. Шунга қарамай у, яна ўзини аланга ичига уриб, кроват тагига кириб олган болани ниҳоят пайпаслаб топди.

Жамиятимизда фидокорлик билан қилинган ҳаракат назардан четда қолмайди. Тасодифан бу жасоратнинг шоҳиди бўлган кишилар ҳамда ёнғиндан муҳофаза командасининг жангчилари ана шу мард ўспирин кимлигини аниқлаш учун кўп куч-ғайрат сарфладилар.

1969 йилда туғилган Юрий Садовой 41-ўрта ҳунар-техника билим юртида аъло баҳоларда ўқиб, автокранчи касбини ўрганаётганини маълум қилишди. Юра спортга ва техникага ихлос қўйган. У актив жамоатчидир. Ўзининг мардона иши ҳақида гапиришни эса Юрий Садовой унча хушламайди.

(ЎзТАГ).

ИЛҒОРЛАР ТАЖРИБАСИ — ҲАММАГА

15 июль куни Тошкентда Ҳушёрлик учун кураш республика кўнгилли жамияти область ва район кенгашлари масъул секретарларининг семинари очилди. Семинар қатнашчилари уч кун мобайнида ичкиликбозликка қарши ташвиқотни ташкил этиш, бу ишнинг форма ва методлари тўғрисида лекциялар тинглайдилар, тажрибаларини баҳам кўрадилар. Улар Ҳушёрлик учун кураш жамиятининг бир қанча бошланғич ташкилотлари фаолияти билан танишадилар. (ЎзТАГ).

КПСС XXVII СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ!

ИМКОНИЯТЛАРНИ ТЎЛА ИШГА СОЛАЙЛИК

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ГАЗЕТАСИ РЕДАКЦИЯСИ НАМАНГАН ШАҲАР ПАРТИЯ КОМИТЕТИ БИЛАН ҲАМКОРЛИКДА УЙСОЗЛИК КОМБИНАТИДА «ЖАДАЛЛАШТИРИШ—ДАВР ТАЛАБИ» МАВЗУИДА «ОЧИҚ ХАТЛАР КУНИ»НИ ЎТКАЗДИ

— Корхонамизда нега меҳнат унумдорлигини ошириш чоралари кўрилмаяпти?

— Шаҳар қурилишида лойиҳадан чекинишларга йўл қўяётганларга талабчанлик нима учун оширилмаётир?

— Уйсозлик комбинати қувватларидан тўла фойдаланиш учун қандай тадбирлар кўрилаётир?...

Шаҳар партия ва совет органларининг раҳбар ходимлари «Очиқ хатлар куни»га тўпланган ишчи-хизматчиларнинг шу сингари саволларига жавоб беришларига тўғри келди. Очиғи, гоҳида жавоблар умумий гаплардангина иборат бўлди. Конкрет мулоҳазалар билдирилмади. Бу ҳол гоҳида йиғилиш қатнашчиларида ўринли эътирозлар ҳам уйғотди. Айрим масалалар қайта-қайта тилга олинди.

УЙ-ЖОЙ МУАММОЛАРИ

КПСС XXVII съезди ҳужжатларида уй-жой проблемаси ҳамон энг ўткир социал проблемалардан бири бўлиб қолаётгани алоҳида таъкидланганди. Аҳолининг зичлиги жиҳатидан Наманган шаҳри республикада учинчи ўриндалиги назарда тутилса, бу энг долзарб вазифа эканлиги яққол сезилади. Минглаб оилалар уй олиш навбати келишини зориқиб кутаётгани бунинг далилидир.

— Шу боисдан, — деди шаҳар партия комитетининг секретари Ҳ. Аҳмедова, — биз қурилиш суръатини кучайтиришга, айниқса, уй-жой қурилишини жадаллаштиришга жиддий эътибор бермоқдамиз. Йилнинг ўтган беш ойида бу соҳадаги план 135,7 процент бажарилди.

Шу йилнинг ўзида комбинат бунёдкорлари бош пудрат бўйича 11 миллион 947 минг сўмлик, ўз кучлари билан 9 миллион 360 минг сўмлик иш бажаришлари, шу ҳисобдан 61 минг 280 квадрат-метр саҳнли уй-жой ёки 1100 та квартирани фойдаланишга топширишлари керак. Бу қадар катта ҳажмдаги ишнинг уддасидан чиқиш қурувчилардан ташкилотчиликни кучайтиришни, фан-техника янгиликларини ишлаб чиқаришга дадил жорий этишни, ишни зарбдорчасига олиб боришни тақозо этади.

Бунёдкорлар буни чуқур ҳис этган ҳолда ишламоқдалар. Меҳнатни ташкил этишнинг бригада пудрати усулини кенг фойдаланилмоқда. Шу жараёнда уй панелларини тайёрлашни жадаллаштириш, уйларни тезроқ фойдаланишга топшириш, сифатини ошириш резервлари ишга солинмоқда. Қурилиш материаллари тежалмоқда. Жумладан, комбинат инженер ва технологлари химия заводида чиқиндисифатида ташлаб юбориладиган гипсдан хом ашё сифатида фойдаланишга эришдилар. Бу турли блок ва панелд қурилмаларининг зичлигини, пишиқлигини оширишга хизмат қилди.

Уйларнинг ташқи кўринишидаги бир хилликка ҳам чек қўйиляпти. Инженер ва техниклар уйнинг ташқи панелларини горизонтал холатда тайёрлашни жорий этишди. Бу билан панел юзасига ҳар хил кўринишдаги безаклар ишланади. Шунингдек, шу тариқа уйларнинг ташқи кўринишини ранг-баранг қилишга эришилаётир.

КПСС Марказий Комитетининг 1986 йил июнь Пленуми қарорлари, ўн иккинчи беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажариш учун Бутуниттифоқ мусобақасини ўтказиш тўғрисидаги қарорлар бизнинг ҳам меҳнат беллашувининг оммавийлиги ва самарадорлигини оширишга ёрдам беради. Шу кунларда ... Советининг депутати Виктор Баранов бошлиқ монтажчилар, Аҳмаджон Султонов бошлиқ бетончилар, Владимир Домнич раҳбарлигидаги қолипчилар бригадаларининг коллективлари юқори кўрсаткичларга эришмоқдалар. Пудрат усулида ишлаётган бу бригадалар доимо кўп ва соз иш бажаришга эришмоқдалар.

Наманганнинг шимолий зонасида янги Чаманзор массиви барпо этилмоқда. Фойдали майдони 50 минг квадрат-метр бўлган бу массивдаги деярли барча объектларни комбинат коллективи қурмоқда. Шуниси характерлики, бу массивда илк бор олти ва тўққиз қаватли уйлар барпо этилади.

Шаҳар аҳолиси тез кўпаймоқда. Шу муносабат билан 1987—1988 йилларда Дўстлик, Восточная кўчаларида 70 минг квадрат-метрли янги массивларни қуриш бошланади. Келгуси беш йилликда 70 минг аҳоли яшайдиган янги Оромгоҳ микрорайони барпо этилади.

Савол: — Чаманзорда тўққиз қаватли уй қурилади. Бу уйлар учун комбинатда панеллар тайёрлашга ҳозирлик қандай? (В. Домнич, бригадир).

Бу саволга комбинат директори А. Икромов шундай жавоб берди:

— Ҳозир инженер ва технологларимиз тайёргарлик кўришмоқда. Бу соҳада тажрибамиз ҳам бор. Масалан, ўтган йили йирик панелдан комбинат ишчилари учун ётоқхона ва боғча қурдик. Лекин лойиҳани такомиллаштириш тўғри келади. Чунки боғча ва мактаб биноларида биринчи ва иккинчи қаватнинг бир хил баландлиги уч метр бўлиши керак. Бироқ биз қурган боғчада хоналар баландлиги ... метр. Келгуси беш йилликда ... уйлар ... боғчалар ...

Савол: — Биз 6-микрорайонда яшаймиз. Уйдаги уйлар ... (Ю. Юнусов, слесарь).

Шаҳар ижроия комитети раисининг ўринбосари Э. Маматқулов бу саволга жавоб бериб, шундай деди:

— Микрорайонда қурилаётган уйларнинг лойиҳасини «Узградостроӣ»нинг институти тайёрлайди. Уларда аҳолини хизмат объектлари ҳам қўшда тутилган. Лекин шошилиш оқибатида хизмат кўрсатиш объектлари бажаришдан қолаётир. Ҳозирги пайтда бу ... Чаманзор массивида ҳамма ... биносининг ... қурилмоқда. Бу ерда боғча биноси битказилди.

Қозонхона қурилиши жадаллик билан олиб борилаяпти. Уйларнинг лойиҳаларига дераза ўрнатиш ... туширилгани ...

Залдан савол: — Комбинат коллективи планлари уйларни вақтида, ҳатто бардекетрок битказмоқда. Аммо қурувчиларимиз муқофот олишолмаяпти. Нега?

Бу лукма бежиз ташланмади. Гап шундаки, уйлар ўз вақтида топширилишига қарамасдан уларга иккиюч ойлаб одамлар кўчиб кирища олмаяпти. Чунки, кўпгина уйларга газ линияси тортиламади. Бу ерда шаҳарнинг канализация водопровод суви вақтида уланмайди. Газ линияси дархол тортилмайди. Бу ердамчи пудрат ташкилотлари ишнинг мувофиқлаштиришни тақозо этади. Шаҳар ижроия комитети бу масалага жиддий эътибор бериши керак. Айрим қўноқ раҳбарлари айби билан қурувчилар ўз ишларининг пировард натижасидан манфаатдор бўла олмаётирлар.

Слесарь Александр Сулаймонов Совет район комитети раисининг ўринбосари Ю. Носирова шундай савол билан мурожаат этди:

— Микрорайонда қишда уйларга етарли иссиқ сув берилмайди. Уйлар ... исситилмайди. Қачон бу нуқсон бартараф этилади?

Жавоб: — Қозонхона ҳозир ремонтда. Янги орада 1-, 2-микрорайонларга иссиқ сув берилади.

Наманган шойи газламалар комбинати директори Т. Жўраев бунга қўшимча қилиб шундай деди:

— Комбинатнинг иш бошлаганига 15 йилдан ошди. Корхона учун қурилган қозонхона микрорайондаги ҳамма уйларга иссиқ сув етказиб беролмай қолди. Қурувлар ҳам деярли ишдан чиққан. Шу боисдан янги қозонхона қурилишини тезлаштириш зарур.

Дарҳақиқат, микрорайон аҳолиси қишда кўп азият чекяпти. Ниҳоят, бу йил ҳам микрорайон учун қозонхона қурилмоқда. Лекин иш суръати паст. Қурилишнинг ҳозирги бориши қозонхона 1988 йил бошида ишга тушади. Назаримизда шаҳар ижроия комитети бу қурилишга ... Чунки ... Бу аҳолининг ҳақли эътирозига сабаб бўлаётир.

... фойдаланиляпти, холос. Меҳнат унуми ҳам паст. Бу аҳволга қачон барҳам берилади? (П. Куликов, ишчи).

Бу саволга комбинат бошлиғи А. Икромов жавоб берди:

— Аваламбор шуни айтиш керакки, қурилиш ишлари ҳажми оз, — деди у. — Панел ишлаб чиқариш бўйича лойиҳа қувватини ўзлаштиришга тўла имкон бор. Бу буюртмага қараб амалга оширилади.

Беш ойлик меҳнат унумдорлиги плани бажарилмади. Сабаби шундаки, биз Наманган, Уйчи, Тўрақўрғон, Чортоқ районларида панелли уйлар қуришга киришдик. Очиғи, биз қишлоқ районларида уй қуриш тажрибасига эга эмаслигимиз сезилиб қолди. Бу маъмурият ва инженер-техникларнинг заиф ташкилотчилиги, ташаббускорлик кўрсата олмаганликлари билан боғлиқ.

Электромонтёр Ю. Игнатьевнинг савоғи тўқимачилар маданият саройида олиб борилаётган ишларни активлаштириш зарурлигига қаратилди.

«Очиқ хатлар куни»да кимёгар саволини ташлаш этиш, мева-сабзавот магазинлари, умумий овқатланиш корхоналари ишини яхшилашга таалуқли саволлар ҳам берилди.

Тўқимачилар маданият саройида ўнта тўгарак ишлаяпти, — деди Совет район ижроия комитети раисининг ўринбосари Ю. Носирова бу саволга жавоб бериб. — Тўгри, уларнинг фаолияти ҳамиша ҳам дуруст ташкил этилмаяпти. Баъзи тўгараклар аҳолининг бўш вақтини ҳисобга олган ҳолда уюштирилган.

Шунингдек, маданият саройида Фарғона рус драма театрининг филиали ташкил этилган. Аммо унинг фаолияти талабдан орқада. Шунинг учун яқин орада шаҳар партия комитети саньат билим юрти талабалари ҳисобига театр филиалини мустаҳкамлашни тадбирлари белгилади. Яқин кунларда бу соҳадаги ишлар изга туширилади.

Наманган китоб савдоси бўйича республикамизда кейинги ўринларда турибди. Буннинг сабаби китоб магазинларининг камлиги ва китоб савдосининг намунали эмаслигида. Шу масалада 1987 йили маданият саройи ёнида китоб магазини қурилиши планлаштирилган.

Мева-сабзавот магазинни бутунлигича иш бошлайди, — деди Н. Коршунова. — Ошхонанинг яхши ишлаши учун ишчилар назоратини кучайтириш зарур. Ахир, ўзимиз назоратни «кучайтирмасак, биз» ҳам бир хил ёрдам бериши мумкин? Комбинат рўпарасидаги «Юпитер» ресторани ошхона ... айлантирилса, мақсадга мувофиқ бўларди.

ТАШКИЛОТЧИЛИК, ТАШАББУСКОРЛИК КЕРАК

Савол: — Заводимизнинг ишлаб чиқариш қуввати 120 минг кубометр маҳсулот тайёрлашга мўлжалланган. Аммо унинг қувватидан 70 проценти

«Очиқ хатлар куни» комбинат ишчи-хизматчилари ва инженер-техниклари шу йўлда қатъий иш бошлаганликларини кўрсатди. Уйсозлар меҳнат унумдорлигини ошириш, ишлаб чиқаришни интенсивлаштириш, жамоанинг меҳнат юзини ҳал этиш, ишлаб чиқаришларнинг меҳнат активлигини оширишга қаратилган тадбирлар бўйича ... бу бажаришга ҳам ... Бу уларнинг ... тезлаштириш ... Уйдаймиз, шаҳар партия комитети уйсозлар ... Бу комбинатда қурувчиларни тўла ишга солиш, шаҳар қурилишининг етилган муаммоларини ҳал қилиш билан бартараф этилади.

Ж. САЪДУЛЛАЕВ, Ш. ХОЛМИРЗАЕВ, «Совет Ўзбекистони» махсус мухбирлари, Э. НУРМАТОВ, «Наманган ҳақиқати» мухбири.

УЗБЕКИСТОН — ЧЕРНОБИЛГА

ДЎСТЛИК ҚОНУНИГА КЎРА

Чернобиль атом электр станциясида рўй берган авария ҳамма қатори Олтиариқ районидаги М. Горький номли колхоз меҳнаткашларини ҳам қаттиқ ташвишга солди. Хўжаликда ўтказилган митингда сўзга чиққан кишилар чернобилликлар билан ҳамдард, ҳамнафас, улар учун ҳар қандай ёрдамга тайёр эканликларини изҳор қилдилар.

Дўстлик қонунларига содиқ колхоз меҳнаткашлари тўпланган 1161 сўм пулни ёрдам фондига ўтказдилар.

Шунингдек, районда темир-бетон буюмлари заводи, 1-ўрта мактаб ўқитувчилар коллективлари ҳам бир кунлик иш ҳақларини ҳамюртлар ҳисобига жўнатишди.

Х. ЖЎРАБОЕВ.

904-СЧЕТГА

Шўрчи районидаги Охунбобоев номли колхоз аъзолари ўзларининг бир кунлик иш ҳақларини чернобилликлар ёрдамига қарор қилдилар, «Дўст бошга иш тушганда билинади», — дейди халқимиз. Шунинг учун ҳам ҳар бир колхозчи Чернобилдаги аварияоқибатларини бартараф этишга ўз ҳиссасини қўшиш қардошлик бурчи деб билмоқда. Тўпланган 2656 сўм пул 904-счётга ўтказилди.

Х. НОРМУРОДОВ.

«Сурхансовхозводстрой» трестининг коммунист С. Курбонов бошлиқ комплекс бригадаси аъзолари Қорасув даръёси остидан дюкер ўтказишни ... муддатидан уч ой илгари туга лладилар. 135 метр қувур орқали Амударё суви ... Тошкентдаги ... «Искра» канали орқали унинг иккинчи ... янги ... Узунлиги 45 километрли янги сув тармоғи пахтачилик ва шолидорлик хўжаликларининг минглаб гектар ерларини суғориш имконини беради.

Суратларда: 1. Бригадир С. Курбонов (чапда) ва коллективнинг энг яхши аъзоси Чори Жумаев. 2. «Искра» канали иккинчи навбати қурилиш участкаларидан бирида.

И. ХУЖАЕВ фотолари (ЎзТАГ).

ФАН-ТЕХНИКА ЯНГИЛИКЛАРИ

Эритмасиз... котишма

Тошкент политехника институтининг муаллимлари турли металларнинг мойларни воситасида материалларни эритмасдан уларни ... Бундай материаллар экстремал шароитларда фойдаланиш мумкин бўлади.

Бу ерда яратилган материаллар ... котишма ...

Шу материалдан ясалган электрон-нур приборлари ...

Институт лабораторияларида яратилган бир қанча приборлар ясалиб, ...

ҳужалигида ишлатилмоқда. ...

Ўзбекистон травматология ва ортопедия илмий-тадқиқот институтининг мутахассислари ... янгиликдан фойдалана бошладилар. ...

Нур ёрдами билан

Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институтининг мутахассислари пахта толасининг ... сифатини аниқлаш учун ... яратдилар. ...

Хозирча қадар ишлатилиб келган ...

ланарди. Натижада калава сифати пасаярди.

Ихтирочилар оптик ва ... принципини ... Бу прибор бир сменада 50—60 минг намуна ... беради.

Айланма сув таъминоти

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси химия институтининг олимлари Қарағанда металлургия заводига саноат оқинди сувини тозалаш пробларини ... янги ... «Сувда ...» ...

Препаратни тайёрлаш учун «Навоиазот» ишлаб чиқариш бирлашмасининг чиқитларидан фойдаланилади. Сувнинг булғаниш даражаси ва тусига қараб бир куб метрига 5 грамм-дан 15 граммгача препарат керак бўлади.

(ЎзТАГ).

СИФАТ — КОЛЛЕКТИВ МЕҲНАТИНИНГ КЎЗГУСИ

АТТЕСТАЦИЯ САМАРАСИ

Ҳозирги истеъмолчи, харидорнинг дидн баланд. Дуч келган буюмни дарҳол оли қолмайди. Танлаб харид қилади. Шунинг учун партиямиз халқ истеъмоли буюмлари ишлаб чиқариш ҳажмини кўпайтириш билан бирга, унинг хили ва сифатини ҳам яхшилаш масаласини тигиз қилиб қўймоқда. Бу ҳақда КПСС XXVII съездида очиқ гапланиб олинди. ...

...

КПСС Марказий Комитетининг Совет Иттифоқи меҳнаткашларига Мурожаатномасида ...

М. МУСАТДИНОВ, Тошкент олий партия мактабининг тингловчиси.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

СССР Олий Совети Президиуми ўртоқ Николай Александрович Панютевни СССР станоксозлик ва асбобсозлик саноати министри қилиб тайинлади.

* * *

СССР Олий Совети Президиуми ўртоқ Борис Владимирович Бальмонт бошқа ишга ўтганлиги муносабати билан уни СССР станоксозлик ва асбобсозлик саноати министри вазифасидан озод қилди.

«8 Март» корхонаси шуҳрати ёмон. ...

Бу савол кўпчиликни ўйлатади. ...

МУХБИРИМИЗ БОНГ УРАДИ

ПАРЧАЛАНГАН МАҚСАД

ёки кучларни сочиб юбориб «қўл қовуштириб» ўтирганлар учун ҳангома

... Ёдгорой ХАЙДАРОВА. ... Света АЗИМОВА, тикувчи: ... Сайёра УМАРОВА, тикувчи: ...

... Самарқанд шаҳрида кейинги пайтда Тошкент ССР Енгил саноат министрлигининг бир қатор ... ва «Самарқанд» бирлашмаси айланма ...

Ж. МАМАТОВ, «Совет Ўзбекистони» мухбири.

МУАММО, МУЛОҲАЗА, МУНОЗАРА

ИҲОТАЗОР—МЕҲРГА ЗОР

ФАРҒОНА ОБЛАСТИ ХУЖАЛИКЛАРИДА ШАМОЛГА ҚАРШИ ИҲОТАЗОРЛАР НЕГА ЭЪТИБОРДАН ЧЕТДА?

2. Авлодлар олдидаги қарз

«Олдимизда табиатни муҳофаза этиш ва унинг ресурсларидан оқилона фойдаланиш вазифаси кескин бўлиб турибди, — деб таъкидланди КПСС Марказий Комитетининг партия XXVII съездига Сиёсий докладида. — **Ишлаб чиқаришни планли асосда ташкил этадиган ва инсонпарварлик дунёқарашига эга бўлган социализм жамият билан табиат ўртасидаги ўзаро муносабатларга уйғунлик бахш этишга қодирдир. Жамоатчилик, ёзувчиларимиз ерни, ер ости бойликларини, кўллар ва дарёларни, ўсимлик ва ҳайвонот дунёсини жуда авайлаш масаласини ўртага қўйиб, тўғри иш қилмоқдалар. Биз, ҳозирги даврда яшаб турувчилар табиат учун авлодлар олдида, тарих олдида жавобгармиз».** Бу сатрларни ўқиганимизда беихтиёр Марказий Фарғонани, Сирдарё ҳавзасининг бундан 25—30 йил аввалги манзарасини кўз олдимизга келтирамиз.

Ўрта Осиёнинг энг серсув, энг узун дарёларидан бири — Сирдарё Фарғона водийсини қоқ иккига бўлиб, Орол денгизига интилади. Бу азим дарё фақат йирик сув артериясигина бўлиб қолмай, ўзининг ҳавзасида, бепоён қирғоқларида табиатнинг ноёб ўсимликларини, дов-дарахтларини, парранда ва ҳайвонларини сақлаб қолган табиий қўриқхона ҳамдир. Узоқ тарихга мурожаат қилмай бундан чорак аср илгариги кунларга, Марказий Фарғонага назар ташласак, кўз олдимизга Сирдарё қирғоқларида ястаниб ётган тўқайзорлар, одам оёғи етмаган чангалзорлар намоён бўлади. Ҳа, Сирдарё ҳавзасининг ўзига хос флораси ва фаунаси кўпчиликни ўзига ром этган. Афсуски, шу кунларда бу такрорланмас халқ бойлиги изсиз йўқолиш хавфи остида турипти.

Одамлар, табиийки, янги ерлар ўзлаштиришга, қўриқ очишга интилиб келишган. Лекин ўтмишда ота-боболаримиз ҳам энг аввало табиатга зиён етказмай, фойдаланилмай ётган ерларни экинзорларга айлантиришган. Бугунги кунда Марказий Фарғонада ўзлаштириладиган ерлар ҳам тобора камайиб бор-япти. Шунинг учун ҳам одамлар энди тўқай ва ўрмонларни, табиий мувозанатни сақлайдиган иҳотазорларни йўқ қилиб, янги ер ўзлаштириш пайига тушиб қолдилар. Лекин улар энг муҳим нарса — келажак авлодлар учун водиймизнинг, Сирдарё ҳавзасининг табиий флораси ва фаунасини йўқотаётганликларини ҳисобга олишмаяпти.

Сирдарё Фарғона областининг Фрунзе ва Киров районлари территориясидан оқиб ўтади. Бундан атиги 10—15 йил илгари Сирдарё ҳавзасидаги тўқайзор ва ўрмонларнинг кенглиги 300—500 метрларни ташкил этар эди. Афсуски, тўқайзор ва иҳотазорларни бузиб, уларни оммавий экинзорларга айлантириш туфайли бу майдонлар икки-уч баравар қисқариб кетди. Айрим жойлар эса умуман тугатиб юборилди. Ўрта Осиё ўрмон хўжалиги илмий-текшириш институти Қўқон тажриба станцияси маълумотлари ҳар йили Сирдарёнинг ўнг ва чап қирғоқлари 50—60 сантиметрдан кенгайиб бораётганлигини кўрсатмоқда.

Айниқса, табиий тўқайзорларни, бундан 25—30 йил аввал барпо этилган иҳотазорларни аёвсиз қирғин қилиш кейинги тўрт-беш йил ичида жадаллашиб кетди. Фрунзе районидаги Карл Маркс номли колхоз ва Охунбобоев номли совхозларнинг экин майдонлари Сирдарёнинг чап қирғоғига етиб қолди. Ўзбекистон районидаги «Ғаниобод» ва «Комсомол» совхозларида эса фақат сўнгги йилларда 200 гектардан кўпроқ тўқайзор тугатилди. Агар аҳвол шу зайлда давом этаверса, асрлар бўйи барпо бўлган бу табиий қўриқхонанинг йўқ бўлиб кетиши ҳеч гапмас.

Тўқайзорларнинг ўзлаштирилиши яна икки муаммони келтириб чиқармоқда. Янги ўзлаштирилган ерларга шоли экиляпти. Қолган тўқайзорларда шўр ботқоқзорлар пайдо бўляпти. Улардаги ноёб дарахтлар қуриб бормоқда. Бунинг устига ерлар ўзлаштирилиб, химиявий ишлов берилиши туфайли ўрмонлар ва тўқайлардаги фойдали ҳашаротлар йўқолиб, зараркунандалар кўпайиб бормоқда.

Айниқса, Миср барг қурти тўқайзорларга, бу ердаги ноёб ўсимликларга жиддий хавф соляпти. Бу зараркунанда ҳашарот бундан етти-саккиз йил аввал фақат соҳил бўйидаги тўқайларда учраган бўлса, ҳозир 25—30 километр узоқликдаги ўрмонлар, иҳотазорларда ҳам пайдо бўляпти. Сирдарё ҳавзасидаги тўранғиларнинг 70—80 проценти шу зараркунанда ҳашарот туфайли зарарланди. Ҳозирги кунда техника экинлари зараркунандаларига қарши қўлланилаётган фойдали ҳашаротларни ўрмон полосалари, тўқайзорларда ҳам қўллаш вазифаси кўндаланг бўлиб турипти.

Маълумки, ўрмонларни, иҳотазорларни, Сирдарё ҳавзасидаги тўқайларни давлат ўз муҳофазасига олган. Бу майдонларни хўжаликлар ихтиёрига ўтказиш масаласини республика ҳукуматигина ҳал этиши мумкин. Бироқ Фрунзе районида бу соҳада ўзибўларчилик ҳукм суряпти. Район Совети ижроия комитети ана шу давлат ҳисобидаги ерларни колхоз ва совхозларга ўтказиб бериш ҳақида сахийлик билан қарор чиқариб берди. Райондаги тўқайзорлар салкам 2 минг гектарни ташкил этади. Бундан ташқари ўрмон хўжалигига қарашли 1435 гектар дарахтзор бор. 1980—1985 йилларда ана шу майдонларнинг 263 гектари хўжаликлар ихтиёрига олиб берилди. Қисқа вақт ичида 130 гектар майдондаги иҳотазорлар кесиб ташланиб, экинзорларга айлантирилди. Шу тариқа фақат сўнгги йилларда Карл Маркс номли колхоз, Охунбобоев номли совхоз ва «Сирдарё» совхозларида 768 гектар тўқайзор ва иҳотазорлар экин майдонига айлантирилди.

Бундай ўзбошимчалик ва хўжасизликнинг рўй беришига бевосита «Қўқон» ўрмон хўжалиги раҳбарлари ҳам айбдор. Хўжаликнинг Фрунзе районидаги участкаси бошлиғи Н. Маҳкамов аҳволдан хабардор бўлса ҳам бепарво юрибди.

Ҳар йили область ва район миқёсидаги йиғилишларда, кенгашларда иҳотазорлар, тўқайзорларни асраш тўғрисида гап боради. Лекин бу тадбирлар қоғозда қолиб кетаверади. Ана шундай огоҳлантиришлардан сўнг ҳам ўтган йили Ўзбекистон районидаги «Ғаниобод» совхози Абдусамад қўриқхонасидан 6,5 гектар, «Сирдарё» совхози 2,5 гектар, Жданов номли совхоз эса 11 гектар ер ўзлаштирди.

«Қўқон» ўрмон хўжалигига қарашли 4880 гектар тўқайзор, 1730 гектар иҳотазор бор. Бу табиий яшил тўсиқларни яна ҳам кенгайтириш имконияти мавжуд. Сўнгги икки йил ичида хўжалик бўйича планда белгиланганидан 300 минг дона кам кўчат етиштирилди. Хўжаликнинг «Янгиобод» участкасида қаламча етиштирадиган 11 гектар майдон бор. 1984-85 йилларда бу участкадан 98 минг дона кўчат олинди. Ҳолбуки, бу ерда йилига 360—370 минг дона кўчат етиштириш имконияти мавжуд.

Иҳотазорлардан бевосита манфаатдор бўлган колхоз ва совхозлар бу муҳим ишга негадир эътибор беришмаяпти. Масалан, Фрунзе районидаги Карл Маркс номли колхозда ўтган беш йилликда иҳотазорлар номигагина барпо этилган, холос. Район бўйича эса янги ташкил этилган иҳотазорлар бор-йўғи 32 гектарни ташкил этади. 1982—84 йилларда райондаги 6 та хўжаликда бирор гектар ҳам кўп қаторли иҳотазор барпо этилмаганлигини қандай изоҳлаш мумкин?

Ҳар йили район бўйича 5 минг гектардан ортиқ майдонда ўртача 18—20 центнердан пахта ҳосили олинмоқда. Бу майдонларнинг асосий қисми шамол йўлидаги янги ўзлаштирилган ерлардир. Афсуски, бу майдонларни қабул қилиб олишда иҳотазорларга эътибор берилмаганлиги туфайли шамол эрозиясидан қаттиқ зарар кўрилмоқда.

Сирдарё ҳавзасидаги тўқайзорлар, Марказий Фарғонадаги иҳотазор — ўрмонларни келгуси авлод учун сақлаб қолиш—бурчимиз. Янги ерлар ўзлаштирилаётганда, ўрмонлардаги дарахтларга болта кўтараётганда, тўқайзорларни бузаётганда бу масъулиятни унутмаслигимиз даркор.

Н. СОБИРОВ,
Фарғона область «Коммуна» газетаси ходими.

О. ҲАКИМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Ахборот

НАВОИЙ

КОЛХОЗЧИЛАР САХОВАТИ

Навбаҳорлик моҳир сут соғувчи Асал Қўчқорова «Москва» колхози фермасига келганига 30 йилдан ошди. Кўплаб медаль ва мукофотлар билан тақдирланган. Қишлоқ Советининг депутати, кўп болали она.

Яқинда у колхоз бухгалтериясидан ўз иш ҳақининг 70 сўмини чернобилликларга жўнатишни илтимос қилди.

Колхозда чернобилликларга ёрдам қўлини чўзаётган кишилар сафи кенгайиб боряпти. Л. Шукурова, Ў. Қобилова, Ў. Қаймоқов, Т. Султоновлар ҳам ана шундай иш тутишди.

ШУБАТ—ЧАНҚОҚ БОСДИ

Навоий шаҳри бозорида янги савдо павильони ишга тушди. Бу ерда туя сутидан тайёрланган ичимлик — шубат сотиш йўлга қўйилди.

Шубат шифобахш ва чанқоқбосди ичимлик. Бундай тансиқ маҳсулот Конимехда тайёрланиб, шаҳарликларга тортиқ қилинмоқда.

ҚАРДОШЛАРИМИЗ САНЪАТИ

РСФСР саҳна усталари Навоий шаҳрига сафар қилиб туришибди. Ўзаро ижодий алоқалар мустаҳкамланиб боряпти. Яқинда Сахалин драма театри коллективи меҳмон бўлган эди. Айни кунларда эса Фарҳод маданият саройида Хабаровск музикали комедия театрининг гастроллари давом этмоқда.

Театр репертуарини ўн битта саҳна асари ташкил этади. Улар орасида жаҳон ва мамлакатимиз драматургия хазинасидан намуналар бор. Ижодий коллектив репертуаридан кичкинтой томошабинларга аталган асарлар ҳам ўрин олган.

А. ҚОРЖОВОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

МЕҲНАТКАШЛАР ХАТЛАРИ «СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» НАЗОРАТИДА

ҲАҚҚОНИЙ ВА ПРИНЦИПИАЛ БЎЛАЙЛИК

Меҳнаткашларнинг хатларига, ариза ва шикоятларига сезгирлик билан муносабатда бўлиш, ҳар бир аризани кечиктирмай ўз вақтида ҳал этиш — партия, совет ва хўжалик ташкилотларининг муқаддас бурчи.

Ҳар куни партия ва совет ташкилотларига, министрлик ва идораларга, муассаса ва хўжаликларга, шу жумладан, редакциямизга кўплаб хатлар, ариза ва шикоятлар келиб турибди. Уларда хат авторлари ҳаётимизда рўй бераётган улкан ўзгаришлар ҳақида қувонч, фахр-ифтихор билан хабар қиладилар, айни чоғда йўл қўйилаётган камчилик ва нуқсонлар хусусида ташвишланиб ёзадилар.

Редакциямиз почтасига келаётган хатлар шундан гувоҳлик берадики, ҳали юзакичилик, сансалорлик, кишиларнинг илтимосига бепарволик билан қараш ҳолларига тугал барҳам берилмаган.

Совуққонлик ва масъулиятсизлик

Гражданларнинг ариза ва шикоятлари юзасидан тегишли ташкилотлардан олинаётган аксарият жавобларда фактлар тасдиқлангани хабар қилинади. Уларда қайд этилишича, баъзи ходимлар ўз хизмат бурчига совуққонлик билан муносабатда бўляптилар. Бу биринчи навбатда умум ишига зарар етказмоқда, баъзи гражданларни юқори органларга мурожаат қилишга мажбур этмоқда.

Масалан, Навоий районида истиқомат қилувчи Ф. Абдураҳмонова редакциямизга йўллаган хатида район марказий касалхонасининг баъзи врачлари беморларга бепарволик ва совуққонлик билан муносабатда бўлаётганликлари тўғрисида ёзиб юборган эди. Ушбу шикоят хат юзасидан Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлигидан олинган расмий жавобда шифохонанинг реанимация бўлими мудири К. Эгамов ўз бурчига масъулиятсизлик билан қараганлиги, беморни даволашда камчиликларга йўл қўйганлиги маълум қилинади. Бўлим мудири К. Эгамов ва бош врач Ю. Эргашев вазифаларидан бўшатилдилар. Травматология бўлими мудири А. Шодиевга қаттиқ ҳайфсан, врач И. Мухторовга эса ҳайфсан берилди.

Қизиғи шундаки, ана шу нуқсонлар ҳақида аризачи аввал район ва областнинг тегишли ташкилотларига, ҳатто министрликка ҳам мурожаат қилган. Натижа чиқмаган. Шундан сўнг редакциямизга хат йўллашга мажбур бўлган.

Қўшработ районидаги 54-ўрта мактабнинг 10-синфини битирган А. Ортиқов редакциямизга йўллаган хатида аттестатидаги айрим баҳолар ўзгартирилгани тўғрисида маълум қилган эди. Район халқ маорифи бўлимидан олинган жавобда қайд этилишича, мактаб директори А. Мувапов, илмий бўлим мудири Т. Умиров, синф раҳбари Б. Усмоновнинг масъулиятсизликлари оқибатида химия, биология ва астрономия фанларидан олинган «4» (тўрт) баҳолар аттестатга «3» (уч) қилиб ёзилган.

Бу ҳақда мактаб раҳбарларига бир неча маротаба мурожаат қилинса-да, натижасиз қолаверган. Редакция аралашувидан сўнг А. Ортиқовга янги аттестат берилди. Бу масала район халқ маорифи бўлими советида муҳокама этилиб, янги аттестатни олиб беришни кечиктирганликлари, баъзи баҳоларнинг ўзгартирилишига йўл қўйганликлари учун мактаб директори А. Мувапов, илмий бўлим мудири Т. Умиров ва синф раҳбари Б. Усмонов қаттиқ огоҳлантирилдилар. Бундай масъулиятсизликка йўл қўйган шахсларга нисбатан қаттиқроқ чоралар кўрилиши зарур эмасмиди!?

Юзаки жавоблар

Шундай ташкилотлар раҳбарлари ҳам борки, газетхонлар сигналларига бефарқ қараётган шахсларга нисбатан принципиаллик ва талабчанлик кўрсатмаётирлар. Улар юзаки, қуруқ жавоблар ёзиб юбориш билан кифояланмоқдалар.

Булунғур районидаги «Правда Востока» совхози меҳнаткашларидан олинган хатда аҳолига савдо хизмати кўрсатиш қониқарсиз аҳволда эканлиги кўрсатилган эди. Редакциямиз ушбу мактубни текшириш ва чора кўриш учун район Совети ижроия комитетига юборганди. У ердан олинган жавобда текшириш якунлари кўриб чиқилиб, чора-тадбирлар белгилангани, 9-магазин мудири вазифасидан бўшатилгани, 29-магазин мудири эса огоҳлантирилгани хабар қилинади, холос. Шундай савол туғилади: ишда нуқсонларга йўл қўйган магазинлар мудирларининг исм шарфлари нега очиқ-ойдин ёзилмаган? Ушбу жавобга имзо чеккан район Совети ижроия комитетининг раиси Л. Нариянц бу ҳақда нима деркин?!

Урганч районидаги Карл Маркс номли колхозда яшовчи Қ. Аллоёрова Юқори Дурман алоқа бўлими хизматчилари газета-журналларни эгаларига ўз вақтида етказиб беришмаётгани ҳақида редакциямизга шикоят хат йўллаган эди. Район Совети ижроия комитети раисининг ўринбосари М. Бойимбетов ҳам расмий жавобга юзаки ёндашганини қуйидаги сатрлардан кўриш мумкин: «Хато ва камчиликларга йўл қўйган ўртоқлар муҳокама қилиниб, огоҳлантирилдилар». Хўш, ўша «ўртоқлар»нинг ўзлари ким?

Худди шундай қуруқ жавоблар Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлигидан (Собир Раҳимов районида истиқомат қилувчи Расулхўжаевнинг хати юзасидан) ҳамда Самарқанд область соғлиқни сақлаш бўлимидан (Ургут шаҳрида яшовчи И. Болтаева мактуби бўйича) олинди. Ҳар иккала жавобда ҳам айбдор шахслар жазоланганликлари қайд этилади-ю, негадир уларнинг исм-фамилиялари «сир» сақланади.

Шикоят хат тасдиқланмади

Ҳозирги кунда ҳар бир партия ва совет ходими, министрлик, хўжалик ва ташкилот раҳбарининг олдида меҳнаткашлар хатлари билан ишлаш, уларни қабул қилиш, бу ишларни янада такомиллаштириб бориш, самараси сезиларли бўлаётган «Очиқ хатлар кунлари»ни тез-тез ўтказиб туриш, ҳар бир оғзаки ёки ёзма аризани назорат остига олиш, такрорий шикоятларнинг камайиб боришига эришиш, қоғозбозлик ва сансалорликка бутунлай барҳам бериш сингари муҳим вазифалар турибди. Шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, баъзан тасдиқланмайдиган хатлар ҳам учраб туради. КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси мажлисида таъкидлаб ўтилганидек, туҳматчилар ва иғвогарларни дадил фош этиш, уларни қаттиқ жавобгарликка тортиш зарур. Аноним туҳмат хатлар коммунистик ахлоқ принципларига зид бўлиб, уларга турмушимизда ўрин бўлмаслиги керак.

Масалан, яқинда редакциямиз Самарқанд область партия комитетидан шундай мазмунда жавоб олди: «Т. Қулмоновнинг Пахтачи районидаги «Коммунизм» колхози раҳбарлари хизмат вазифасини суиистеъмол қилаётганликлари тўғрисидаги хати кўриб чиқилди. Аризачи Қулмонов бундан аввал ҳам ана шундай мазмундаги нообъектив, текширишда тасдиқланмаган аризаси билан бир неча марта турли ташкилотларга мурожаат қилган. 1977 йилда Қулмонов Ўзбекистон ССР Жиноят кодексининг 112-моддаси билан туҳмат қилганлиги учун уч йил озодликдан маҳрум этилган, КПСС сафидан ўчирилган эди.

У мунтазам равишда спиртли ичимликлар истеъмол қилиб келади. Унинг аризасини текшириш чоғида (1986 йилнинг 18 март куни) Қулмонов область ва район партия комитетлари ходимларини ҳақоратлади. Пахтачи район ички ишлар ва прокуратура органларига Қулмоновни безорилик ҳатти-ҳаракатлари учун жавобгарликка тортиш масаласини кўриб чиқиш тавсия этилди».

Зомин районида яшовчи М. Мансуровнинг аризаси ҳам текширилганда тасдиқланмади. Жиззах область ички ишлар бошқармаси бошлиғи Н. Криворучко имзоси билан олинган жавобда ёзилишича, шу йилнинг апрель ойида Зомин район Совети ижроия комитети мажлислар залида меҳнат ва Улуғ Ватан уруши ветеранларининг, ташкилотлар раҳбарларининг йиғилиши ўтказилди. Бунда гражданин М. Мансуровнинг узоқ вақтдан буён асоссиз шикоятлар ёзиб келаётганлиги қаттиқ қораланди.

Бундан ташқари, Фарғона район прокуратураси С. Ғиёсовнинг, Яккабоғ район Совети ижроия комитети Жарқирғиз қишлоғида яшовчи С. Даминовнинг аризасида келтирилган фактлар ҳам тасдиқланмаганлигини хабар қилишади.

Хатлар, ариза ва шикоятлар билан ишлаш умумдавлат, умумпартиявий иш. Шундай экан, редакциямиз омма билан алоқани мустаҳкамлашнинг муҳим воситаси — хатлар билан ишлашга бундан кейин ҳам эътиборни кучайтириб бораверади.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ГАЗЕТАСИ ХАТЛАР ВА ОММАВИЙ ИШЛАР БЎЛИМИ.

«Моли тўқнинг кўнгли тўқ», дейди халқимиз. Жиззах область Дўстлик районидаги Қ. Раҳимов номли совхоз чорвадорлари ем-хашак тўплашни қизғин давом эттиришмоқда. Шу кунгача 1014 бош қорамолнинг ҳар бири ҳисобига 4 тоннадан озуқа жамғариб қўйилди. Тўйимли озуқалар билан боқилган сигирлардан сут соғиб олиш ҳам кун сайин кўпаймоқда.

СУРАТДА: (чапдан ўнгга) илғор сут соғувчилар Н. Шерназарова, А. Ўролова, С. Қўшматова, Д. Кураматова, Я. Умирова, Б. Ашуроваларни кўриб турибсиз.

Б. Юсупов фотоси (ЎзТАГ).

ДУНЁ ВОҚЕАЛАРИ

ХАБАРЛАР ФАКТЛАР

МИТТЕРАН МОСКВАДАГИ МУЗОКАРАЛАР ХУСУСИДА

ПАРИЖ. Франция Президенти Франсуа Миттеран яқинда Москвада олий даражада ўтказилган учрашув якунларидан мамнун эканлигини айтди. Совет раҳбари М. С. Горбачев билан суҳбатлар чоғида, деди у Франция телевидениеси мухбири билан суҳбатда, кўп энг муҳим масалалар кўтарилди. Бўлиб ўтган мунозарадан асосий мақсад тинчликка хизмат қилишдир. Томонларнинг диққат-марказида, деб сўзини давом эттирди президент, тинчлик ва хавфсизликни таъминлаш масалалари турган эди. Қурол-яроғ тоғ-тоғ бўлиб уюлиб ётган ҳозирги вақтда қуролсизланиш масалалари алоҳида актуаллик касб этади. Франция икки улуғ давлат қуролланиш пойгасига чек қўйишлари, қурол-яроғларнинг анча қисқартирилишига эришишлари лозим, деб ҳисоблайди.

(ТАСС).

СОВЕТ—МАЛИ ҲАМКОРЛИГИ

● **БАМАКО. СССР билан Мали республикаси ўртасида ўзаро манфаатли ҳамкорлик мустаҳкамланмоқда. Совет Иттифоқи саноат корхоналарини қуришда Африкадаги бу мамлакатга ёрдам кўрсатмоқда, машина-ускуналар етказиб бермоқда, малакали мутахассислар тайёрламоқда.**

Пойтахтдан 250 километр жанубдаги шахтёрларнинг Калан шаҳарчасида 80 нафар совет мутахассислари малилик кончилар билан елкама-елка туриб меҳнат қилмоқдалар. Улар бундан бир йил аввал олтин қазиб чиқарувчи комплекс биринчи навбатини ишга тушириш маросимида қатнашдилар. Иккинчи навбат ишга туширилгач, бу комплекс мамлакатнинг кончилик саноатида етакчи корхоналардан бири бўлиб қолади.

СССРнинг ёрдами билан Диамуда цемент заводи, Бамакода маъмурий мактаб, медицина билим юрти, педагогика институти ва «Омниспорт» спорт комплекси, шунингдек Катибугу шаҳрида қишлоқ хўжалик институти қурилди. Совет врачлари ва рус тили ўқитувчилари бу ерда кўп йиллардан бери ишлаб келмоқдалар. Ўтган йигирма йил ичида пойтахтдаги ҳунар-техника таълими марказида 2,5 мингдан ортиқ малакали ишчи тайёрлаб чиқарилди. Мамлакатда бу соҳада ягона билим юрти ҳам Советлар мамлакатининг ёрдами билан қурилган.

Совет ўқув юртларида таълим олган юзлаб малилик йигит-қизлар миллий қурилишнинг турли соҳаларида муваффақият билан ишламоқдалар.

(ТАСС).

Нажиб Ҳирот вакиллари билан учрашди

КОБУЛ. Афғонистонлик буюк олимлар, шоирлар, рассомлар ватани бўлган қадимий Ҳирот диёрида қуролли реакция кучларига ўрин йўқ, деди АХДП Марказий Комитетининг Бош секретари Нажиб АДРнинг шимолий-ғарбидаги мазкур вилоят вакиллари билан учрашувда. У Ҳирот аҳолисини Ватанни аксилинқилобчи гуруҳлардан халос этишда кўмаклашишга, миллий тотувликка ва қон тўкишни тўхтатишга даъват этди. Нажиб ҳозирги вақтда аксилинқилобий ташвиқот туфайли алданган ватандошларни тезроқ тинч меҳнатга қайтариш мақсадида улар орасида иш олиб бориш қабила бошлиқлари, оқсоқоллар ва руҳонийлар олдида турган энг муҳим вазифалардан бири эканлигини таъкидлади.

Учрашув қатнашчилари мамлакатдаги ҳозирги аҳволдан АХДП раҳбари ташвишланаётганлигини маъқуллаб, Афғонистонда тинчлик ва хавфсизлик вазиятини қарор топтириш учун имкони бўлган барча ишларни қилишларини уқтириб ўтдилар. АХДП Марказий Комитети Бош секретарига инвалидларга ва инқилоб йўлида ҳалок бўлган кишиларнинг оилаларига ёрдам бериш учун Ҳирот аҳолиси тўплаган бир миллион афғоний миқдоридаги чек топширилди.

(ТАСС).

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

✦ **ИСЛОМОБОД**

Покистон парламентининг юқори палатаси унинг муҳокамасига қўйилган конституцияга тўққизинчи тузатиш лойиҳасини — «Шариат қонуни» деб аталган лойиҳани маъқуллади. Бу қонунга мувофиқ, мамлакатдаги мавжуд қонунлар ислом тариқатига мувофиқлаштирилиб, қайта кўриб чиқилиши керак. Фақат молиявий фаолиятни ва солиқ солишни тартибга солувчи қонунлар бундан истиснодир. Қонун лойиҳаси узил-кесил тасдиқланиши учун уни парламентнинг қуйи палатаси — миллий ассамблея ҳам маъқуллаши керак.

Оппозициячи партиялар ҳукуматнинг янги қонун лойиҳасини Покистонда жаҳолат тартибларини қайтадан тиклаш йўлида янги қадамгина эмас, шу билан бирга сиёсий найранг, деб баҳолаб, уни қаттиқ танқид қилдилар. Покистон халқ партиясининг раҳбари Беназир Бхутто Равалпиндида сўзга чиқиб, қонун лойиҳасини шу йил кузда демократик сайлов ўтказиш учун кураш кучайиб бораётганлиги сабабли ҳукмрон режимнинг бу ҳаракатга қарши диний партияларни сиёсий майдонга олиб чиқишга қаратилган янги найранги, деб таърифлади. Беназир Бхутто президент Зиёул Ҳақ полиция ва армия ёрдамида халқ ҳаракатини бостира олмади ва эндиликда реакцион партияларга таяниб иш тутишга уринмоқда, деб таъкидлади.

✦ **АНҚАРА**

Туркияда июль бошларини анъанавий равишда «Қимматлашиш мавсуми», деб атайдилар. Хизматчиларнинг иш ҳақи даражаси ярим йил давомида пулнинг қадрсизланиши даражасига қараб қайта кўриб чиқилади ва айни пайтда истеъмол товарларининг нархи оширилади. Бироқ «Сабоҳ» газетасининг ёзишича, 1 июлдан жорий этиладиган иш ҳақига қўшимча анча аввал «эриб кетди». Гўшт, сут маҳсулотлари, қанд, ёғ, чой ва сигареталарнинг 8 процентдан 28 процентгача, асосий ёқилғи ҳисобланган кўмирнинг 30 процент, кийим-кечак, газлама ва пойабзалнинг 13 процент қимматлашганлиги иш ҳақига тахминан 11 процент қўшимчани бутунлай йўққа чиқарди. Яқин вақт ичида яна бир қанча товарлар нархининг оширилиши, деб ёзади газета, меҳнаткашлар оммасининг аҳволини янада қийинлаштиради.

✦ **ҚОҲИРА**

АҚШ ва Ғарбнинг Мисрга нисбатан ўтказаётган сиёсати мамлакатнинг оддий меҳнаткашлари турмуш шароитининг кескин пасайишига олиб келмоқда. АҚШ ва Ғарб Мисрга «иқтисодий ёрдам» деб аталмиш ёрдам йўли билан уни ўзининг доимий мулкига айлантиришга уринмоқда. Водопровод, электр энергия, телефон алоқаси ҳақи 40 процент оширилиб, дори дармонлар нархи кўтарилгач, макарон маҳсулотларига давлат субсидияси бекор қилингандан кейин бу ерда бир қанча озиқ-овқат товарлари нархи яна оширилганлиги расмий равишда эълон қилинди. Ҳамма кундалик газеталар баҳоси 100 процент ошди.

Миср Араб Республикасида оппозициячи партиялар, тараққийпарвар матбуот халқаро валюта фонди, реконструкция ва тараққиёт халқаро банки «маслаҳатларига» амал қилиш мамлакатни иқтисодий танглик гирдобига чуқурроқ тортиб кетади, Мисрнинг АҚШ ва Ғарб молиявий садақаларига қарамлигининг тўғридан тўғри кучайишига олиб боради, деб кўп марта огоҳлантирган эдилар.

(ТАСС).

ЭРОН—ИРОҚ ФРОНТИДА

БАҒДОД. Эрон қўшинлари Басрадан шарқроқдаги районда бир қанча ҳарбий катерларни йўқ қилиб, душман ҳужумини даф этдилар, дейилади Ироқ бош ҳарбий қўмондонлигининг навбатдаги ахборотида. Ҳарбий-ҳаво кучларининг самолётлари ва вертолётлари 70 тадан ортиқ жанговар учишни амалга оширди. Ўтган кунлар давомида Эроннинг Форс кўрфази соҳили яқинидаги иккита «йирик денгиз нишони» мағлубиятга учради. Ироқ қўшинлари фронтнинг марказий участкасида, ФАО секторида ва Майсандан шарқроқда Эрон позицияларини ўққа тутдилар. Ўқ-дори сақланадиган ўндан ортиқ дала омбори, бир қанча пиёдалар позицияси ва кузатув пости вайрон қилинди.

НИКОСИЯ. ИРНА агентлигининг хабар беришича, Эрон қўшинлари Мажнун ороли районида душманга ҳужум қилдилар. Душманнинг 120 дан ортиқ солдати ўлдирилди, 4 та ҳарбий катер йўқ қилинди. Тўплардан зўр бериб ўққа тутиш натижасида Мариван ва Бахтаран районларида душманга катта талафот етказилди. Ҳаво ҳужумидан мудофаа кучлари Ироқ самолётларининг Эроннинг ҳаво чегарасига бостириб киришга уринишини даф этдилар. Фронтнинг жанубий участкасида жанглар давом этди.

(ТАСС).

ДЎСТЛИК САФАРЛАРИ

Чет эл туризми

Совет кишиларининг чет элларга туристик саёҳатлари турли мамлакатлар халқлари ўртасидаги дўстлик алоқаларини мустаҳкамлаш, совет кишиларига чет мамлакатлар халқлари ҳаёти, турмуш тарзи, маданияти билан танишиш имкониятларидан ташқари меҳнаткашларимизнинг маънавий бойлигини ошириш, ғоявий чиниқишда катта роль ўйнаяпти. Республикамиз меҳнаткашлари, зиёлилари қатор социалистик ҳамдўстлик мамлакатларида бўладилар.

Капиталистик мамлакатларга сафар чоғида улар буржуазиянинг кирдикорларини, капитализм иллатларини ўз кўзлари билан кўрадилар. Бу совет турмуш тарзининг афзалликларини яна ҳам чуқур англаб етишга ёрдам беради. Жонажон юртларидаги социал адолат ва меҳнат шароити уларни яна ҳам кўпроқ ишлашга, янги марраларни кўзлаб, зафарлар сари интилишга даъват этади.

Ўзбекистон касаба союзлари республика Советн йўлланмаси билан жаҳоннинг турли мамлакатларида бўлаётганлар сони йилдан йилга ошмоқда. 1986 йилда 16 мингдан ортиқроқ ишчи, колхозчи, фан-техника, адабиёт ва санъат намояндалари жаҳон бўйлаб сафарга чиқиши мўлжалланган. Тўқимачилик ва енгил саноат ходимлари Италияга, шахтёрлар группаси эса Буюк Британияга сафар қилади.

Ёз ойлари кўнгилли дам олиш ва ҳордиқ чиқариш даври. Ана шундай пайтда туристик саёҳатлар уюштириш, дам олиш уйлари ва курортларга бориш қизғин тус олади. Европанинг социалистик мамлакатлари — Болгариядаги «Золотие пески», «Солнечний берег», Венгриядаги Балатон кўли, Чехословакия Социалистик Республикасидаги Карлова Вари, ГДРдаги Оберхофе дам олиш уйларида ҳордиқ чиқариш меҳнаткашларимиз учун одат тусига кириб қолди.

Кўпчилик туристларимиз имтиёзли йўлланмалар билан чет элларга боришади. Корхоналар маъмурияти ва касаба союз комитетининг қўшма қарори билан ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторлари, коммунистик меҳнат зарбдорлари, социалистик мусобақа ғолиблари бўлган ишчи ва колхозчилар учун социалистик ва капиталистик мамлакатларга имтиёзли йўлланмалар берилади. Бутуниттифоқ социалистик мусобақаси ғолиблари эса бепул саёҳатга боришади. 1985 йилнинг ўзида 7 мингдан ортиқ киши ана шундай имтиёзли йўлланмалар билан туристик саёҳатларда бўлишди.

Касаба союзлари республика ва область советлари туристик группаларни тузар экан, уларнинг чет элларда КПССнинг тинчликсевар сиёсатини актив пропаганда қилишларига, совет халқларининг турмуш тарзини, ютуқларини, маданият ва санъатларини намойиш этишларига алоҳида эътибор беради. Ана шу мақсадда пропагандист ва лекторлар, бадиий ҳаваскорлик тўгаракларининг қатнашчиларини чет элларга юбориш практикаси анъанага айланиб қолди.

В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси маданият уйининг «Парвоз» ансамбли коллективи ўзбек миллий санъати бой анъаналари ва ҳозирги бекиёс тараққиётини чет эл жамоатчилигига намойиш этди. Ўтган йили Жиззах шаҳар ветеранлар советининг аъзоси Н. Сухаревский Чехословакиянинг Зволена шаҳри Совет — Словакия дўстлиги жамияти аъзолари билан бўлган учрашувда қизиқарли суҳбат ўтказганлиги, тинчлик ва социал тараққиёт мавзуида чиқиши ҳамда икки халқнинг дўстлигини мустаҳкамлаш борасидаги фаолияти учун жамиятнинг иккинчи даражали медали билан тақдирланди.

Республикамиз агросаноат комплексининг бир гуруҳ ходимлари шу кунларда Чехословакия халқи ютуқлари ва турмуш тарзи билан танишмоқдалар. Улар орасида Фориш районидаги «Қизилқум» совхозининг шофёри Алибек Одилов, Амударё районидаги «Манғит» совхозининг шофёри Худойберган Бегимов, Косонсой районидаги «Косонсой» совхозининг ишчиси Умархон Боқиев, Боғот районидаги Ленин номли колхоз механизатори Юсупбой Рўзматов, Балиқчи районидаги Горький номли колхоз бригадири Камолиддин Нуриддиновлар бор.

Республикамиз туристлари жадаллаштириш даврида, туб бурилиш пайтида қўлга киритилаётган ютуқларни чет эллик дўстлари билан баҳам кўраверадилар. Социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг ютуқларини ўрганадилар, ўз тажрибаларини ўртоқлашадилар. Ривожланаётган мамлакатлар халқлари билан тинчлик учун кураш истакларини, орзу-умидларини биргаликда намойиш қиладилар. Сафар таассуротлари уларни она-юрт истиқболи, мамлакат келажаги ва халқ бахт-саодати йўлида янада самарали меҳнат қилишга даъват этади.

С. АҲМЕДОВ,
Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети чет эл туризми бўлимининг мудири.

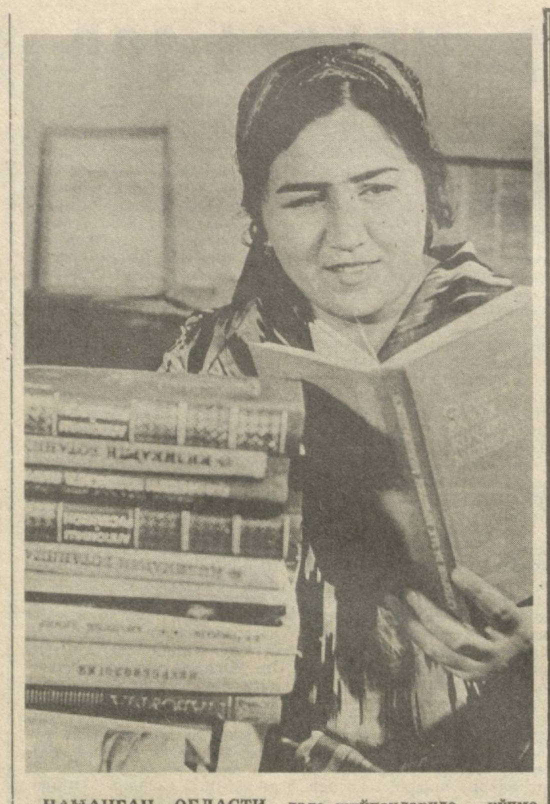

НАМАНГАН ОБЛАСТИ. Уйчи район марказий кутубхонасининг Ёрқўрғон қишлоғидаги 13-филиали дала меҳнаткашларига маданий хизмат кўрсатиш кўламини кенгайтирмоқда. Филиал Охунбобоев номли колхознинг 4, 13, 15 ва 17-бригада дала шийпонларида кўчма кутубхона ташкил этди. Ундаги китоблар ҳар 15 кунда алмаштириб турилади. Суратда: кутубхоначи Атиқа Раҳматчаева кўчма кутубхонага китоб танламоқда.

А. ЮСУФБОЕВ фотоси.

РЕКЛАМА ❋ ЭЪЛОНЛАР

АНДИЖОН ДАВЛАТ МЕДИЦИНА ИНСТИТУТИ
кафедралар бўйича
ВАКАНТ ВАЗИФАЛАРГА

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

мудирлар: 2-ички касалликлар (медицина фанлари кандидати, медицина фанлари доктори), 5-ички касалликлар (медицина фанлари кандидати), касб касалликлари билан ҳарбий-дала терапияси (медицина фанлари кандидати, доцент), нормал анатомия (профессор, медицина фанлари доктори) философия (фалсафа фанлари доктори, фалсафа фанлари кандидати), врачлар малакасини ошириш факультетида терапия (медицина фанлари доктори, доцент), педиатрия факультетида ички касалликлар (медицина фанлари доктори, доцент), ҳарбий-дала хирургияси (медицина фанлари доктори, доцент);

профессорлар: 1-болалар касалликлари, педиатрия факультетида хирургия касалликлари, нормал физиология (медицина фанлари докторлари);

доцентлар: 2-акушерлик ва гинекология (2-медицина фанлари кандидатлари, доцентлар), болалар хирургияси (уролог-медицина фанлари кандидати), даволаш факультетида юқумли касалликлар (медицина фанлари кандидати), чет тили (педагогика, филология фанлари кандидати), рус тили (педагогика, филология фанлари кандидати), клиник фармокология (медицина фанлари доктори), нормал анатомия (медицина фанлари доктори), болалар касалликлари пропедевтикаси (медицина фанлари кандидати, доцент), даволаш факультетида ички касалликлар пропедевтикаси (медицина фанлари кандидати, доцент), философия (фалсафа фанлари кандидати, доцент), суд медицинаси (медицина фанлари кандидати), эндокринология (медицина фанлари кандидати), врачлар малакасини ошириш факультетида терапия (медицина фанлари доктори, доцент), педиатрия факультетида ички касалликлар (медицина фанлари кандидати, доцент), даволаш факультетида болалар касалликлари (медицина фанлари кандидати, доцент), ҳарбий-дала хирургияси (медицина фанлари кандидати, доцент), 2-хирургия касалликлари (медицина фанлари кандидати), 1-болалар касалликлари (медицина фанлари кандидати, доцент);

ассистентлар: биоорганик ва биологик химия (ярим ставка), кўз касалликлари (ярим ставка), 1-болалар касалликлари, 2-болалар касалликлари (1,5), клиник фармакология (1,5), лор (ярим ставка), умумий физиотерапия асослари билан даволаш-физкультура кабинети, умумий гигиена (ярим ставка), онкология (ярим ставка), психиатрия (ярим ставка), сиёсий иқтисод (ярим ставка), болалар юқумли касалликлари (1,5), даволаш факультетида сил касаллиги, 2-хирургия касалликлари;

катта ўқитувчилар — жисмоний тарбия (2);

ўқитувчилар — жисмоний тарбия (2,5).

Конкурс муддати — 4 августгача.

Мурожаат учун адрес: Андижон шаҳри, Навоий проспекти, 124-уй.

РЕСПУБЛИКА КЎЗИ ОЖИЗ БОЛАЛАР МАХСУС МАКТАБ-ИНТЕРНАТИ
1986—1987 ўқув йили учун

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Мактаб-интернатга мактабгача ва мактаб ёшидаги кўриш қобилияти сустлашган, заифлашган ёки кўзи ожиз болалар қабул қилинади.

Кўзи ожизлар синфларига: кўзининг кўчирма коррекцияси билан кўриш қобилияти ўткирлиги 0,04 ва ундан қуйи даражада бўлганлар, кўзида кўчирма коррекция билан кўриш қобилияти ўткирлиги 0,05—0,08 бўлганлар, кўриш нерви атрофияси авж олаётган, тўқималар тапеторетининг дистрофияси ёки кўриш қобилияти тобора пасайишига сабаб бўлувчи бошқа касалликлар мавжуд бўлган ҳолларда кўриш қобилияти заифлашган синфларга эса яхши кўзида кўчирма коррекция билан кўриш қобилияти ўткирлиги 0,05—0,4 бўлганлар, бошқа кўриш функциялари аҳволини ҳисобга олган ҳолда қабул қилинади.

Кўриш қобилияти анча юқори бўлганлар — касаллик кучаяётган, шунингдек яқин масофадан китоб ўқиш ёки ёзишдан келиб чиқувчи астенопия мавжуд бўлганда қабул қилинади.

Мактаб-интернатда таълим олаётган болалар давлат таъминотида бўладилар, умумтаълим мактаблари программаси бўйича меҳнат кўникмалари ва мутахассислик оладилар. Мактаб-интернатни битиргач ўқувчилар маълумот тўғрисида аттестат оладилар, соғлиғининг аҳволига кўра уларга инвалидлик группаси белгилаб берилади.

Ўқувчилар соғлиғининг аҳволини малакали шифокорлар назорат қилиб борадилар. Ҳар йили болалар амбулаторияга қатнаб даволанадилар, офтальмология марказида стационар тарзда даволанадилар.

Болалар мактаб-интернатда тажрибали ва меҳрибон педагоглар коллективининг узлуксиз назоратида қизиқарли ва тўлақонли ҳаёт кечирадилар.

МЕДИЦИНА-ПЕДАГОГИКА КОМИССИЯСИ ЎЗ ИШИНИ 15 АВГУСТДАН БОШЛАЙДИ.

АРИЗАЛАР 15 АВГУСТДАН ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Мурожаат учун адрес: 700007, Тошкент шаҳри, Генерал Петров кўчаси, 20-уй. Телефонлар: 67-33-94, 67-33-95.

Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг
ТОШКЕНТ ФАРМАЦЕВТИКА ИНСТИТУТИ
провизорлар малакасини ошириш факультети бўйича
вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Фармацевтика экономикаси ва уни ташкил этиш кафедраси **профессори** (фармацевтика фанлари доктори);

фармацевтик химия ва фармакогнозия кафедраси **катта ўқитувчиси** (фармацевтик химия бўйича);

фармакология ва дорилар технологияси кафедраси **ўқитувчиси** (дорилар технологияси бўйича —провизор),

Конкурс муддати — 23 июлгача.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Кафанов кўчаси, 35-уй.

Ўзбекистон ССР Социал таъминот министрлиги коллегияси, партия ва касаба союз комитетлари коллегия аъзоси, пенсия ва нафақалар бошқармасининг бошлиғи С. М. Мирзааҳмедовага отаси

Мурод ТОШПЎЛАТОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Чет эллардаги ватандошлар билан маданий алоқа боғлаш Ўзбекистон «Ватан» жамияти ва «Ойдин» газетаси коллективи шу жамиятнинг катта референти А. Луқмоновга отаси

Луқмон ИНОМШОЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ●

МАҲОРАТ МАКТАБИ

МОСКВА 86 · ЯХШИ НИЯТ ЎЙИНЛАРИ

— Советлар мамлакатига илк бор келгунимга қадар аксарият америкаликлар қатори мен ҳам СССР ҳақида бемаъни фикрда эдим. Ҳақиқатда эса акси бўлиб чиқди. Маълум бўлишича, совет кишилари меҳрибон ва одамшаванда эканлар. Энди совет одамлари жаҳонни эгаллаб олишлари ҳақидаги фикр йўқлигига аминман. Зеро, америкаликларнинг кўпчилиги шундай хаёл билан юрадилар. Очиғини айтганда, Яхши ният ўйинлари муносабати билан СССРга боришни ихтиёр этдиму, ўзимга «тентакман-а, миллионер бўла туриб, Совет Иттифоқида дўст орттиришга ошиқяпман» деб ўйлардим. Энди эса бундай мулоҳазалардан ноқулай аҳволдаман. Советлар диёрида дўст орттирдим, қанчалик ажойиб мамлакат эканлигини қалбан ҳис этдим. Москва менга ёқиб қолди. Кўркам бинолар, кенг равон кўчалар, музейлар-у асарлар, ҳамма-ҳаммаси ажиб таассурот қолдирди. Энг муҳими, очиқ чеҳрали кишилар мени ром этди. Дарахтлар, гуллар, майсаларни айтмайсизми? Бу ерда чиройли қушларни учратиш мумкин экан. Қисқа қилиб айтганда истардимки, халқларимиз тинч осмон остида бахтли ҳаёт кечирсинлар...

Яхши ният ўйинлари халқаро мусобақасини ўтказиш ҳақидаги фикрни ўртага ташлаб, унга ташкилотчилик қилганлардан бири америкалик Тэд Тернернинг сўзларига қараганда эзгулик билан бошланган ҳар қандай иш хайрли кечади. Мамлакатлар ўртасидаги дўстона мулоқотлар пировард натижада жаҳонда тинчликни мустаҳкамлаш, халқлар бахт-саодатини таъминлашга хизмат қилади. Шу кунларда Москвада қизғин давом этаётган Яхши ният ўйинларида ҳам турли миллат вакиллари дўст тутинмоқдалар, қўлни-қўлга бериб, фақат тинчликни орзу қилмоқдалар.

Спорт майдонларидаги баҳслар эса ҳар бир спортчи учун маҳорат мактабига айланмоқда. Гарчанд мусобақага жаҳоннинг энг кучли спортчилари тўпланган бўлса-да, ғолиблардан ўрганиш ҳар бир йигит-қиз учун фойдадан холи эмаслиги табиий. Совет эркин курашчилари команда ҳисобида зафар қучишган эди. Куни кеча улар шахсий ҳисобда ҳам маҳорат кўрсатиб, ғалаба нашидасидан баҳраманд бўлишди. Курашчилар сафида беллашган тошкентлик спортчилар кўксини ҳам олтин медаллар безади. Икки бор жаҳон ва Европа чемпиони Арсен Фадзаев кураги ер искамас полвон эканлигини бу сафар ҳам амалда кўрсатди. Полвоннинг тезкорлиги ва абжирлиги мухлису мутахассисларни лол қолдирди. Шунингдек, унинг командадошлари ака-ука Аслан ва Махарбек Хадарцевлар ҳам маҳорат кўрсатиб, Яхши ният ўйинларининг совриндори бўлишди.

Совет спортчилари шунингдек, гимнастика ва сувга сакраш мусобақаларида ҳам зафар қучишди. СССР ва Европа терма командалари ўртасида мотобол бўйича кўргазмали учрашувларда мамлакатимиз спортчилари икки марта муваффақият қозонишди. Бугун волейбол, дзюдо, теннис мусобақалари, фигурали учиш бўйича кўргазмали чиқишлар бўлади.

Ҳ. НОСИРОВ,
Ҳ. СУЛТОНОВ.

«Ўзбекистон» чорлайди

Яхши ният ўйинлари иштирокчиларига маиший хизмат кўрсатишга ҳам алоҳида аҳамият берилмоқда. Москвадаги йирик умумий овқатланиш корхоналари ва ресторанларида спортчи-ю меҳмонларга хизмат кўрсатилмоқда. «Ўзбекистон» ресторани пазандалари ҳам меҳмонлар кўнглини овлашга ҳаракат қилишмоқда. Бу ерда серқуёш республика саховатидан баҳраманд бўлиш, миллий таомлардан татиб кўриш учун барча имкониятлар яратилган. Москвадаги 18 ресторан қатори «Ўзбекистон» ҳам ҳамиша спортчилар билан гавжум бўлиб турибди.

А. ЗЛОТИН.

СУД ЗАЛИДАН

ЭЛЕКТР ЎҒРИЛАРИ

Ўз уйингдан чиқмасдан туриб, давлатдан нимани ўғирлаш мумкин? Буни яхши биладиган «мутахассислар» учун бу савол ғалати туюлиши мумкин. Масалан, «Облкоммундренаж» бошқармасининг пайвандчиси В. Белецкий ва унинг касбдоши Қарши пармалаш ишлари бошқармасидан А. Аҳмаджоновлар шулар жумласидандир. Улар электр энергияни мунтазам ўғирлаганликлари учун суд олдида жавоб бердилар.

Суд очиқ мажлисда бу ўғрилардан бири Аҳмаджонов счетчикни ўзгартириб, столбадан тўғри уйига ток ўтказганлигини аниқлади. Иккинчиси — Белецкий эса счетчикка ҳар хил мосламалар қўйиб, дискнинг айланишини тўхтатиб қўйган. Уч йил давомида умумий ҳисобда 1256 сўм ўғирланган.

«Энергонадзор» назорати электр ўғриларини жиноят устида қўлга туширди. Уларнинг айблари дастлабки маълумотлар, кейин суд текширишлари билан тўлиқ исботланди. Белецкий ва Аҳмаджонов томонидан «тежалган» маблағлар меҳнатсиз топилган даромаддан бўлак ҳеч нарса эмас.

Қарши шаҳар халқ суди республика жиноят кодексининг иккинчи қисми, 118 моддасига мувофиқ Белецкий ва Аҳмаджоновнинг ҳар бирини халқ хўжалик қурилиши ишига, албатта, жалб этиш шарти билан бир ярим йил озодликдан маҳрум этишга ҳукм чиқарди. Ҳукмда ўғирланган электр ҳақи улардан тўла ундириб олиниши кўрсатилган.

В. ШУМАЙЛОВ,
ЎзТАГ мухбири.
Қарши.

ОБ-ҲАВО

Синоптикларнинг хабар қилишларича, Ўзбекистонда ҳаво очиқ бўлади. Шарқдан секундига 9—14 метр тезликда шамол эсади, айрим жойларда шамол тезлиги секундига 20 метргача етиб, чанг-тўзон кўтарилади. Тошкент, Сирдарё, Жиззах, Самарқанд областларида ва Фарғона водийсида кечаси 20—25, кундузи 37—42, Қорақалпоғистон АССР, Хоразм, Қашқадарё, Сурхондарё областларида кечаси 21—26, баъзи жойларда 31 даражагача, кундузи 39—44 даража иссиқ бўлади.

Тошкентда ҳаво очиқ бўлади. Шарқдан секундига 5—10 метр тезликда шамол эсади, кечаси 22—24, кундузи 40 — 42 даража иссиқ бўлади.

ШАХМАТ ЧОРРАҲАЛАРИДА

СПАРТАКИАДАНИ КЎЗЛАБ

Шу йил июль ойининг ўрталарида Минск шаҳрида СССР халқлари IX ёзги спартакиадаси программасидаги шахмат мусобақалари ўтади. Низомга янгиликлар киритилган: биринчидан, иштирокчиларнинг ёши 25 дан ошмаган бўлиши керак, иккинчидан эркаклар ва аёллар алоҳида-алоҳида команда сифатида қатнашадилар.

Бу масъулиятли синовга амалий тайёргарлик кўриш мақсадида яқинда Тошкентда иккита катта турнир ўтказилди. Иккаласи бир вақтда бошланиб олдинма-кейин ниҳоясига етди.

ТАЖРИБАДА ГАП КЎП

Аёллар ўртасида бунақа кучли турнир бизда анчадан бери ўтказилмаган эди. Тўққиз шаҳар: Москва, Ленинград, Олмаота, Ереван, Таллин, Одесса, Тошкент, Самарқанд ва Чирчиқдан 14 вакил иштирок этди. Бутуниттифоқ турнирида спорт мастерлигига номзод ёш шахматчи қизларимиз гроссмейстер, халқаро мастер ва тажрибали спорт мастерлари билан учрашиб, ўзаро баҳсларда нимага қодир бўлсалар, шуни намойиш қилишга интилдилар.

Мусобақанинг дастлабки куни мамлакат экс-чемпиони, тож талабгорлари саралаш ўйинларининг бир неча бор иштирокчиси, москвалик халқаро гроссмейстер Татьяна Затуловскаянинг Ўзбекистон экс-чемпиони, тошкентлик мастерликка номзод Ольга Кимдан мағлубиятга учраганлиги анчагина шов-шувга сабаб бўлди.

Ҳозир Олмаотада истиқомат қилаётган Флюра Ускова асли чирчиқлик. Мухлислар уни кўпроқ Флюра Ҳасанова деб танийдилар. Қизлар ўртасида Мексикада ўтказилган дастлабки жаҳон чемпионатининг ғолиби, халқаро мастер деган унвонларга Флюра бундан уч йил олдин эришган, ўшанда у республикамиз спорт шарафини улуғлаб юрарди. Тошкентдаги ушбу мусобақанинг биринчи турида эса Флюра москвалик халқаро мастер Тамара Миногинани яхши услубда енгиб, шайлик даражаси жойидалигини тасдиқдан ўтказди.

Мамлакат экс-чемпиони, таллинлик халқаро мастер Майя Раннику рақибларига ён бермади. Мусобақа ана шу икки халқаро мастернинг пешқадамлигида давом этиб, охири уларнинг ғалабаси билан якунланди. Иккови ҳам 13 имкониятдан 10 тадан очко жамғарди, бирорта ҳам бой бермади. Улардан нақд 1,5 очко ортда қолган Т. Миногина учинчи, ленинградлик халқаро мастер Марина Асеева 8 очко билан тўртинчи, тошкентлик ёш мастерликка номзод Наталья Зинина 7,5 очко билан бешинчи ўринни эгаллашди.

1974 йили бешта социалистик мамлакат вакиллари иштирокида Тошкентда ўтказилган катта халқаро турнир ғолиби, СССР спорт мастери Алла Мкртичан анчадан бери мусобақаларда ўйнамаганлиги туфайли ихтиёридаги афзалликлардан фойдаланишда нўноқлик қилиб қолди, кўпинча кўзлаган маррага етиб боролмади. Терма командамиз аъзоларидан Мавжуда Ҳамроқулова, Инга Сафаргалиева, Ольга Ким ва бошқа ёш шахматчиларимиз учун шундай кучли составдаги турнирлар сувдек зарур эканлиги муқаррар.

УЛОҚ МЕҲМОНЛАРДА КЕТДИ

Устоз Азмиддин Хўжаев хотирасига бағишланган анъанавий Бутуниттифоқ турнирларининг навбатдаги ўн бешинчиси одатдагидан анча олдин ўтказилади. Бунинг боиси республикамиз етакчи ёш шахматчиларига СССР халқлари Спартакиадасига пухтароқ амалий тайёргарлик кўриш имконини яратиш эди.

Мусобақа анчагина кучли шахматчилардан таркиб топди: Москва, Ленинград, Одесса, Севастополь, Фрунзе, Житомир, Тошкент ва Чирчиқ шаҳарларидан уч нафар халқаро мастер, 11 СССР спорт мастери ва икки спорт мастерлигига номзод уч ҳафта мобайнида катак тахта узра баҳс юритдилар.

Иштирокчилар орасида севастополлик халқаро мастер Владимир Маланюк алоҳида эътибор қозонди. Мусобақанинг дастлабки кунидаёқ маҳоратини кўз-кўз қилди. Республика экс-чемпиони Валерий Логиновга қарши қора доналарни сураркан, аввалига шахматнинг қайси қисмида актив ўйин қилмоқчи эканини пинҳон тутди. Шоҳи олдидаги пиёдаларини ҳаракатга келтиргач, мақсади равшан тортгандай туюлди. Шу пайт Логинов тахта марказида фаоллик кўрсатмоқчи бўлганда, бу ерда ҳам қоралар унинг йўлини тўсиб чиқаверди. Тахтада ҳали фарзинлар борлигига қарамай, шоҳини дадил ҳаракатга келтираркан, у қанчалик узоқ ва аниқ ҳисоб юритганлиги маълум бўлди. Сипоҳлар алмашуви ҳам Логиновнинг жонига аро кирмади. Бу ушбу турнир ғолиби кўрсатган маҳоратнинг кичик бир дебочаси эди.

Москвалик ёш спорт мастери Игорь Наумкин биринчи ўрин учун у билан астойдил рақобатлашди. Бироқ шахсий учрашувда у ҳам Маланюк зарбаларига дош беролмади.

Иштирокчиларнинг тенг ярми республикамиз вакиллари бўлиб, уларнинг ва барча иштирокчиларнинг «кекса»си 43 ёшли спорт мастери Сергей Пинчук эди. Унинг 15 имкониятдан 8 очко олиб, В. Маланюк (10,5 очко), И. Наумкин (10 очко), ленинградлик К. Асеев, фрунзелик халқаро мастер Л. Юртаев, житомирлик А. Хузманлардан (9 тадан очко) кейинги совринли олтинчи ўринни эгаллаганлиги ажабланарлидир.

Яна бир нарсадан жамоатчиликнинг кўнгли тўлмаяпти. Мана беш йилдирки, А. Хўжаев хотирасига бағишлаб ўтказилиб келинаётган энг нуфузли мусобақаларимизда улоқни нуқул меҳмонлар илиб кетишяпти. Хўш, ўшалар билан теппа-тенг «гаплаша оладиган» шахматчимиз йўқми? Бор. Георгий Аъзамов! У гроссмейстер даражасига кўтарилган. Гап гроссмейстер Г. Аъзамовнинг республика мусобақаларида қатнашмай қўйгани хусусида кетяпти.

Машҳур гроссмейстер ва шахмат журналисти С. Флор бир мақоласида Ўзбекистонда олиб борилаётган шахмат ишлари хусусида тўхталиб: «ҳозирча бу ерга гроссмейстерларни «импорт қилиш»га тўғри келяпти, яқин орада ўзларидан «қўл бола» гроссмейстерлар чиқиб яйраб қолишади...» деган эди. Бироқ ҳурматли гроссмейстеримиз мухлисларини хиёл ранжитяпти. Георгий Аъзамов бундай эътирозларни албатта ҳисобга олади, деган умиддамиз.

М. МУҲИДДИНОВ,
Ўзбекистон шахмат федерацияси раисининг ўринбосари.

Редактор Л. ҚАЮМОВ.

Тингланг, томоша қилинг — 16 ИЮЛЬ, ЧОРШАНБА

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.45 — «Саёҳатчилар клуби». 10.45 — Болалар учун фильм. 12.00 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.00 — Концерт. 16.35 — «Валерий Чкалов». Бадиий фильм. 18.00 — Мухбирларимиз ҳикоя қиладилар. 18.30 — С. Танеевнинг хор асарларини Москва камер хори ижро этади. 18.45 — Мультфильмлар. 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — «Дунё ва ёшлар». 20.05 — «Ёлғиз кишиларга ётоқхона берилади». Бадиий фильм. 21.30 — «Время». 22.05 — Яхши ният ўйинлари. 23.35 — «Дунё воқеалари». 23.50 — Яхши ният ўйинлари кундалиги.

МОСКВА-II. 9.00—Гимнастика. 9.20 — Ҳужжатли фильм. 9.40 — «Ғаройиб гаров ёки бундан юз йил муқаддам хайрли тугаган ростакамига бўлган воқеа». Бадиий фильм. 11.00 — «Мактаб ислоҳоти: икки йил ўтгач». 11.30 — Концерт. 12.00 — Яхши ният ўйинлари. 12.45 — «Уларни уруш синовдан ўтказган». 13.20 — Болалар учун фильм. 14.25 — Немис тили. 14.55 — В. Шекспир. «Гамлет». 15.45 — «Ҳамдўстлик». 16.15— Янгиликлар. 16.20 — XX Бутуниттифоқ Пушкинхонлик байрами. 17.20 — Баскетбол. Жаҳон чемпионати. 18.10 — Янгиликлар. 18.30 — Яхши ният ўйинлари. 20.15 — «Хайрли тун, кичкинтойлар!» 20.30 — Яхши ният ўйинлари. 21.30 — «Время». 22.05 — «Соколово». Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-I. 7.15 — Ритмик гимнастика. 7.40 — Ҳужжатли фильм. 7.50 — «Салом, кичкинтойлар!» 8.00 — Студент ёшлар учун кўрсатув. 8.20 — «Тонгги тароналар». 8.30 — «Ахборот». 18.00 —Янгиликлар. 18.15 — Мактаб ўқувчилари учун. 18.50 — «Элга хизмат: талаб ва таклиф». 19.30 — «Ахборот». 19.45 «Ҳушёрлик — ҳаёт мезони». 20.20 — Манзарали фильм. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Концерт. 21.30 — «Время». 22.05 — «Дублёр ишга кириш ди». Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-II. 18.20 — Биология. 19.00 — «Пионер телетайпи». 18.10 — «Унутилмас сатрлар». 19.30 — Ритмик гимнастика. 19.50 — «Плюшчиҳадаги уч терак». Бадиий фильм. 21.10 — «Санъат олами». 21.30 Москва II

РАДИО

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — «Бизга мактуб йўллабсиз». 9.30 — «Мактаб, оила, тарбия». 10.15 — Дутор тароналари. 11.15 — «Юность». 12.10 — Яхши ният ўйинларида. 12.15 — «Ўзбекистан индустриальний». 13.00 — «Чорвадор». 14.00 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш. 15.40 — «Кибернетика ва ҳаёт». 18.15 — И. Акбаров. Хор туркумидан қисмлар. 18.30 «Ўзбекистон бинокори». 19.00 СССР Давлат мукофотига номзодлар. 19.40 — «Миллионлар ленинча университети». 20.50 — «Лирика альбомида». 21.10 — «Қишлоқ оқшомлари». 22.30 — Яхши ният ўйинларида. 22.35 — Концерт. 23.30 —«Дам олиш соатида».

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Редакция адреси: 700000, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими телефонлари — 33-21-43, 32-54-16, 32-53-20, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06.